

**JAARVERSLAG
LEERPLICHT - RMC
2020-2021**

VOORWOORD

DE IMPACT VAN CORONA

Het afgelopen jaar heeft de coronapandemie een stevige stempel gedrukt op de kwaliteit van ons onderwijs. Dat zal voor niemand een verrassing zijn. Schoolbesturen, leraren en niet op de laatste plaats leerlingen zijn tijdens het hele schooljaar voortdurend op de proef gesteld. Zij moesten vanwege de verschillende coronagolven dealen met schoolsluitingen en afstandsonderwijs. Met grote inzet en betrokkenheid is door vele professionals alles in het werk gesteld om de continuïteit en kwaliteit van onderwijs te waarborgen. Dat is over het algemeen redelijk goed gelukt. Een groot compliment aan iedereen die daar een bijdrage aan heeft geleverd.

Maar ondanks al onze inspanningen wordt de impact van de aanhoudende coronacrisis wel steeds duidelijker zichtbaar. In het onderwijs, maar ook in het werk van de leerplicht en RMC - consulenten. Over de hele breedte van de meldingen, zowel leerplicht als RMC, zien we duidelijk dat de casuïstiek steeds zwaarder wordt. Steeds vaker hebben leerlingen te maken met achterliggende problematieken, vooral op sociaal - emotioneel vlak. Zij zijn vaak eenzaam en missen de sociale contacten op school. En bij thuiszitters speelt vaak een meervoudige problematiek. De gevolgen van Corona zijn hier overduidelijk te zien.

Deze zorgelijke ontwikkeling vraagt om een bredere kijk en samenwerking tussen meerdere partners vanuit de professionele zorg en het onderwijs. Alleen dan kunnen we komen tot passende ondersteuningstrajecten voor leerlingen. Deze samenwerking en integrale aanpak wordt steeds belangrijker, omdat verzuim en schooluitval meestal ook achterliggende problematieken kent. Ook in de maatregelen uit het regionaal VSV-programma willen we steeds meer nadruk leggen op verbinding en samenwerking.

Tot slot kunt u in dit jaarverslag lezen dat onze VSV-cijfers zich positief hebben ontwikkeld. Een mooi resultaat, waar we trots op mogen zijn. Deze ontwikkeling toont aan dat onze aanpak werkt. Maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat het moeilijk wordt om dit niveau het komend schooljaar vast te houden, gezien de verwachtingen en ontwikkelingen op scholen en de arbeidsmarkt. Daarom intensiveren we de komende periode onze inzet op jongeren in kwetsbare posities. Want zij verdienen onze continue aandacht.

FRANS SCHATORJÉ

wethouder Onderwijs gemeente Venlo

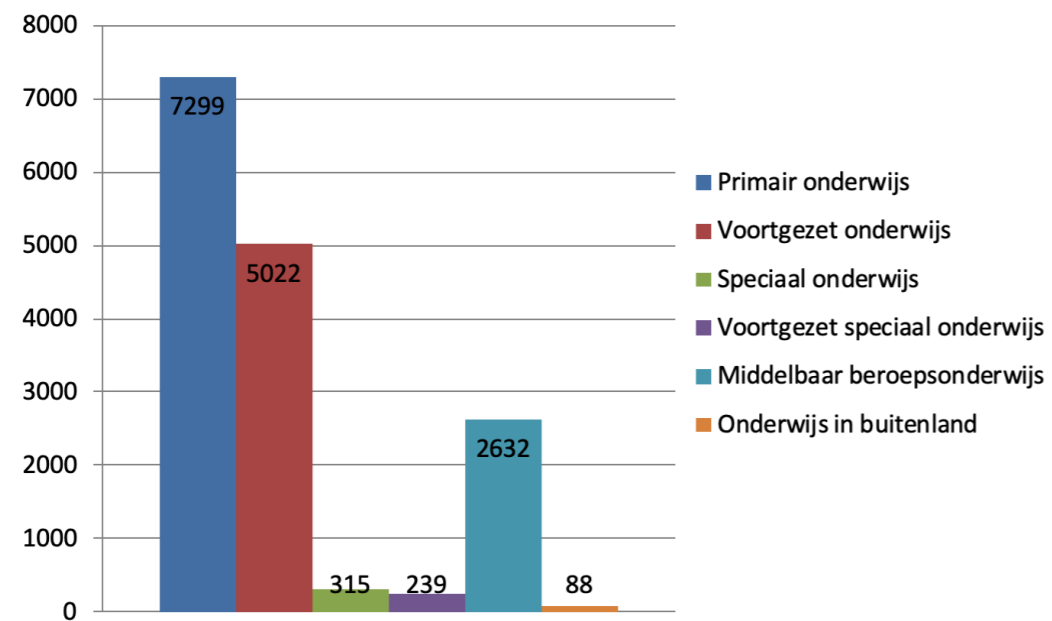
INHOUDSOPGAVE

Leerlingenaantallen	4
Leerplicht en Kwalificatieplicht	6
Vrijstelling van leerplicht	7
Samenwerking loont, casus leerplicht	8
Soorten verzuim	10
Cijfers leerplicht	12
Onderwijs in coronatijd	15
Hoogbegaafd en passend onderwijs	18
Verzuim 18 jaar en ouder	20
Voortijdig schoolverlaters	24
Monitoring jongeren in een kwetsbare positie	27
Regionale aanpak voorkomen voortijdig schoolverlaten	32
Ontwikkelingen leerplicht en RMC 2020-2021 en verder	35

LEERLINGENAANTALLEN

Venlose leerlingen schooljaar 2020-2021

In bovenstaande tabel wordt per onderwijssoort weergegeven hoeveel leerlingen, in de leeftijd van 4-23 jaar en woonachtig in Venlo, afgelopen schooljaar ingeschreven stonden op een school. In totaal ging het om 15.595 leerlingen. In de categorie "Onderwijs in buitenland" gaat het om onderwijs vergelijkbaar met het Nederlandse primair of voortgezet onderwijs of het middelbaar beroepsonderwijs. Er is hierin geen onderverdeling gemaakt.

LEERPLICHT

Leerplicht geldt voor kinderen van 5 tot en met 16 jaar. Een kind is leerplichtig vanaf de eerste dag van de maand nadat hij/zij 5 jaar wordt tot het einde van het schooljaar waarin het 16 jaar is geworden of tot het einde van twaalf volledige schooljaren. De basisschoolperiode telt mee voor acht jaar, ook als de leerling hier korter over gedaan heeft. Elk nieuw schooljaar start op 1 augustus.

De meeste kinderen gaan al naar school als ze 4 jaar zijn. Ze vallen dan nog niet onder de Leerplichtwet. Voor hen gelden wel de regels die de school hanteert over aanwezigheid en het volgen van het onderwijs. Deze regels gelden ook voor leerlingen die niet (meer) leerplichtig zijn.

KWALIFICATIEPLICHT

Na de leerplicht begint de kwalificatieplicht. Met de kwalificatieplicht wordt de leerplicht verlengd tot de dag dat de leerling een startkwalificatie heeft gehaald of tot de dag dat de leerling 18 jaar wordt. Een startkwalificatie is een havo-, vwo- of mbo niveau 2, 3, of 4-diploma.

Totdat één van deze twee momenten is bereikt, is de leerling leerplichtig en is de Leerplichtwet van toepassing.

De kwalificatieplicht verplicht alle jongeren een volledig programma van onderwijs te volgen totdat zij een startkwalificatie hebben behaald. De kwalificatieplicht betekent niet altijd vijf dagen per week in de schoolbanken. Het is ook mogelijk om met combinaties van leren en werken aan de kwalificatieplicht te voldoen zoals de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) in het MBO.

De kwalificatieplicht geldt volgens Artikel 4a lid 2 Lpw 1969 niet voor jongeren die het speciaal onderwijs hebben gevolgd in uitstroomprofiel dagbesteding of arbeidsmarktgericht en kinderen in het bezit van een getuigschrift of een diploma van het praktijkonderwijs.

VRIJSTELLING VAN LEERPLICHT

Een kind dat leerplichtig of kwalificatieplichtig is en in Nederland woont, moet ingeschreven staan op een school. In een aantal gevallen kunnen ouders vrijstelling van deze inschrijvingsplicht aanvragen. Dat kan in onderstaande situaties:

Artikel 5 sub a Leerplichtwet:

Het kan voorkomen dat een kind door psychische of lichamelijke klachten (nog) niet in staat is om onderwijs te volgen. In deze situatie kunnen ouders vrijstelling aanvragen. Hiervoor dienen ouders een beroep op vrijstelling te doen bij de leerplichtambtenaar en een verklaring van een arts, psycholoog of pedagoog te overleggen waaruit blijkt dat het kind niet in staat is om onderwijs te volgen.

Artikel 5 sub b Leerplichtwet:

Indien ouders bezwaar hebben tegen de levensbeschouwelijke richting van scholen in de buurt, dan kunnen zij vrijstelling aanvragen 'vanwege richtingsbedenking'. Voor deze vrijstelling dienen ouders een beroep te doen op vrijstelling en een verklaring af te leggen.

Artikel 5 sub c Leerplichtwet:

Indien een kind staat ingeschreven bij een Nederlandse gemeente, maar onderwijs volgt in het buitenland, kunnen ouders een beroep doen op vrijstelling. Ouders doen ieder schooljaar dat hun kind nog geen 18 jaar oud is een beroep op vrijstelling. Ouders dienen aan te tonen dat hun kind in het buitenland naar school gaat en deze school ook daadwerkelijk bezoekt.

De tabel hieronder toont hoeveel vrijstellingen zijn afgegeven.

	Schooljaar 2019-2020	Schooljaar 2020-2021
Artikel 5 sub a	32	39
Artikel 5 sub b	0	0
Artikel 5 sub c	75	80

NB: het aantal Venlose leerlingen dat een school in het buitenland bezoekt ligt hoger dan het aantal vrijstellingen omdat voor leerlingen die ouder dan 18 jaar zijn geen beroep op vrijstelling gedaan hoeft te worden, terwijl wel geregistreerd is dat deze leerlingen in het buitenland naar school gaan.

SAMENWERKING LOONT, EEN CASUSBESCHRIJVING

Simon* is een jongen die in het speciaal voortgezet onderwijs (VSO) terecht kwam. Door verkeerde vrienden, zijn thuissituatie en verkeerde keuzes is Simon al op jonge leeftijd met justitie in aanraking gekomen. De VSO-school was op enig moment handelingsverlegen en uiteindelijk werd Simon in een gesloten instelling geplaatst buiten de regio. Naast onderwijs werd daar ook behandeling aangeboden. Er was een duidelijke verbetering merkbaar in het gedrag van Simon en na 1 schooljaar mocht hij weer naar huis in Venlo.

Bij terugkomst in Venlo heeft Simon zich aangemeld voor een MBO-2 opleiding. Hij is daar in september 2020 enthousiast gestart, blij dat hij een nieuwe start kon maken. Hij was erg trots dat hij naar een reguliere school kon. In de eerste lesweek kwam zijn nieuwe school er achter dat hij geen volledig MBO niveau 1 diploma had behaald maar alleen een praktijkcertificaat. Door het ontbreken van het MBO niveau 1 diploma was Simon niet toelaatbaar tot de MBO niveau 2 opleiding van zijn keuze. Hij moest de opleiding verlaten voordat deze goed en wel gestart was.

Half september nam de jeugdreclasserder contact op met leerplicht Venlo omdat Simon thuis zat. De leerplichtambtenaar had een gesprek met Simon en was onder de indruk van zijn open houding, zelfreflectie en vooral zijn wil om echt een nieuwe start te maken. Leerplicht en Jeugdreclassering werkten intensief samen om dit voor elkaar te krijgen. Doel was: uitval voorkomen en zorgen voor een passende opleiding voor Simon.

De zoektocht naar passend onderwijs begon. Het VSO werd voor Simon niet langer gezien als een passende optie. Simon zelf was bang dat hij daar verkeerde vrienden zou tegen komen, vrienden die hij juist probeerde te mijden.

De leerplichtambtenaar nam contact op met zijn vorige scholen, de MBO 2 opleiding, de VSV-makelaar, Pitstop VO*, het samenwerkingsverband en Entree (MBO niveau 1) in Venlo. Er werd geen plek voor Simon gevonden. Betrokkenen vonden een aangepast traject bij een Entree opleiding het meest passend en daarvoor was Simon ook erg gemotiveerd. Entree was echter niet rechtstreeks mogelijk omdat Simon bij de start van het schooljaar, op 1 augustus 2020 nog geen 16 jaar oud was. Entree zou in verband met de leeftijd van Simon geen bekostiging krijgen voor hem. De leerplichtambtenaar heeft onderzocht of er echt geen mogelijkheid was. Hierbij heeft zij onder andere contact gehad met het ministerie van Onderwijs. Door middel van een beroep op artikel 3b van de leerplichtwet 1969 is er in dit geval onderwijsdeelname en bekostiging mogelijk op Entree. De Entree opleiding wilde echter geen precedent scheppen voor 15-jarigen en weigerde inschrijving van Simon.

Ondertussen was het gelukkig wel gelukt om een dagbesteding te realiseren. Simon ging aan de slag als vrijwilliger in een buurtcentrum als assistent bij boks- en fitnesslessen en hij had een bijbaantje in een horecazaak. Dagbesteding was echter niet het doel. Simon wilde heel graag een MBO-diploma behalen en was enigszins teleurgesteld dat een school nog niet gevonden was.

De leerplichtambtenaar heeft Simon eind september 2020 ingebracht bij de Actietafel Thuiszitters*. Een Entree opleiding buiten Venlo bood direct aan in gesprek te gaan met Simon. Na een gesprek besloot deze opleiding om Simon aan te nemen en hem een maatwerktraject aan te bieden. Simon heeft deze kans met beide handen aangegrepen en is in november 2020 met de opleiding gestart.

Simon kreeg goede ondersteuning en begeleiding. Toen hij tijdens de coronaperiode verzuim liet zien hebben er gesprekken plaats gevonden met Simon, school, leerplicht en jeugdreclassering. Zijn verzuim stopte en hij heeft het schooljaar succesvol afgesloten met een diploma op MBO niveau 1. In september 2021 is Simon gestart met een MBO niveau 2 opleiding en hopelijk behaalt hij zijn startkwalificatie. Een mooie samenwerking tussen diverse partijen om te komen tot een maatwerktraject om voortijdig schoolverlaten te voorkomen.

* Simon is niet de echte naam van deze jongere
* uitleg pitstop:
Pitstop is een bovenschoolse voorziening binnen Onderwijsgemeenschap Venlo en omstreken, waar leerlingen die vastlopen, intensievere begeleiding in kleine groepen krijgen.
* Actietafel thuiszitters

Doel van de actietafel is thuis zitten van jongeren binnen het Samenwerkingsverband te voorkomen en te bestrijden. Middels het bespreken in een multidisciplinaire setting van de problematiek van jongeren die al langer vastlopen of dreigen vast te lopen, tracht de actietafel een doorbraak te forceren. De inzet is een verbeterd perspectief richting onderwijs en doelgerichte interventies vanuit de jeugdhulp. Bij de actietafel worden leerplichtige leerlingen uit het voortgezet onderwijs besproken, die ondanks interventies van school/hulpverlening langdurig thuiszitter (dreigen te) worden.

SOORTEN VERZUIM

ABSOLUUT VERZUIM

We spreken van absoluut verzuim als een leerplichtige jongere niet op een school staat ingeschreven.

Wie is verantwoordelijk?

Ouders/verzorgers zijn verantwoordelijk voor de inschrijving van jongeren op een school en ook alleen zij kunnen aangesproken worden als zij hun zoon of dochter niet op een school inschrijven.

RELATIEF VERZUIM

Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend.

Relatief verzuim is onder te verdelen in:

- **Wettelijk verzuim**
- **Luxe verzuim**
- **Overig verzuim**

WETTELIJK VERZUIM

Wettelijk verzuim is het verzuim waarvan de school verplicht is het te melden aan de leerplichtambtenaar, te weten ongeoorloofd verzuim van 16 uur les of praktijktijd gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken.

Schoolverzuim onder deze grens hoeft niet door het hoofd van de school gemeld te worden aan de leerplichtambtenaar, dat mag echter wel als er bijvoorbeeld ook andere zorgsignalen zijn, zie overig verzuim.

Verantwoordelijkheid:

Leerlingen jonger dan 12 jaar zijn niet strafrechtelijk verantwoordelijk. Als een leerling jonger dan 12 jaar veelvuldig spijbelt, zullen ouders hiervoor verantwoordelijk gehouden worden. Bij leerplichtige en kwalificatieplichtige jongeren van 12 jaar en ouder worden zowel de ouders/verzorgers als de jongere strafrechtelijk verantwoordelijk gehouden. Van een oudere leerling mag verwacht worden dat hij/zij weet dat spijbelen niet toegestaan is.

LUXE VERZUIM

Luxe verzuim is een vorm van relatief verzuim waarbij zonder toestemming van het hoofd van de school of zonder toestemming van de leerplichtambtenaar, buiten de vastgestelde schoolvakanties om van school wordt verzuimd. Vaak gaat het bij luxe verzuim om (het verlengen van) een vakantie om bijvoorbeeld in een goedkopere periode te kunnen reizen.

Wie is verantwoordelijk?

Over het algemeen zijn ouders/verzorgers voor dit verzuim verantwoordelijk.

Het komt echter ook wel voor dat een jongere zelf op vakantie gaat, soms zelfs zonder medeweten van ouders/verzorgers. Als dit kan worden aangetoond zal de jongere zelf op het verzuim worden aangesproken. In alle andere gevallen zijn ouders/verzorgers volledig strafrechtelijk verantwoordelijk.

OVERIG VERZUIM

Overig verzuim bestaat voor een groot deel uit verzuim dat voorheen bekend stond als signaal verzuim. Het is een vorm van relatief verzuim, waarbij met enige regelmaat sprake is van ongeoorloofd verzuim dat nog niet aan de norm van wettelijk verzuim voldoet, maar met een veelal problematische achtergrond.

Verantwoordelijkheid:

Leerlingen jonger dan 12 jaar zijn niet strafrechtelijk verantwoordelijk. Als een leerling jonger dan 12 jaar veelvuldig spijbelt, zullen ouders hiervoor verantwoordelijk gehouden worden. Bij leerplichtige en kwalificatieplichtige jongeren van 12 jaar en ouder worden zowel de ouders/verzorgers als de jongere strafrechtelijk verantwoordelijk gehouden. Van een oudere leerling mag verwacht worden dat hij/zij weet dat spijbelen niet toegestaan is.

AFSPRAKEN M.B.T. MELDEN RELATIEF VERZUIM

Indien blijkt dat een leerplichtige of kwalificatieplichtige jongere verzuimt, dient school hierover eerst het gesprek aan te gaan met de leerling en diens ouders/verzorgers. Houdt het verzuim aan dan meldt de school het verzuim bij leerplicht.

Het is van belang dat school tijdig de leerling en diens ouders aanspreekt op verzuim en hier gevolgen aan verbindt. Indien van toepassing kan dan tijdig een zorgtraject worden opgestart. Het is de bedoeling dat de school hier in eerste instantie zelf mee aan de slag gaat. Hierover zijn in de regio afspraken met het onderwijs vastgelegd in een protocol.

LANGDURIG RELATIEF VERZUIM

Van langdurig relatief verzuim is sprake als een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar, die valt onder de kwalificatieplicht, is ingeschreven op een school of onderwijsinstelling en zonder geldige reden meer dan 4 weken verzuimt.

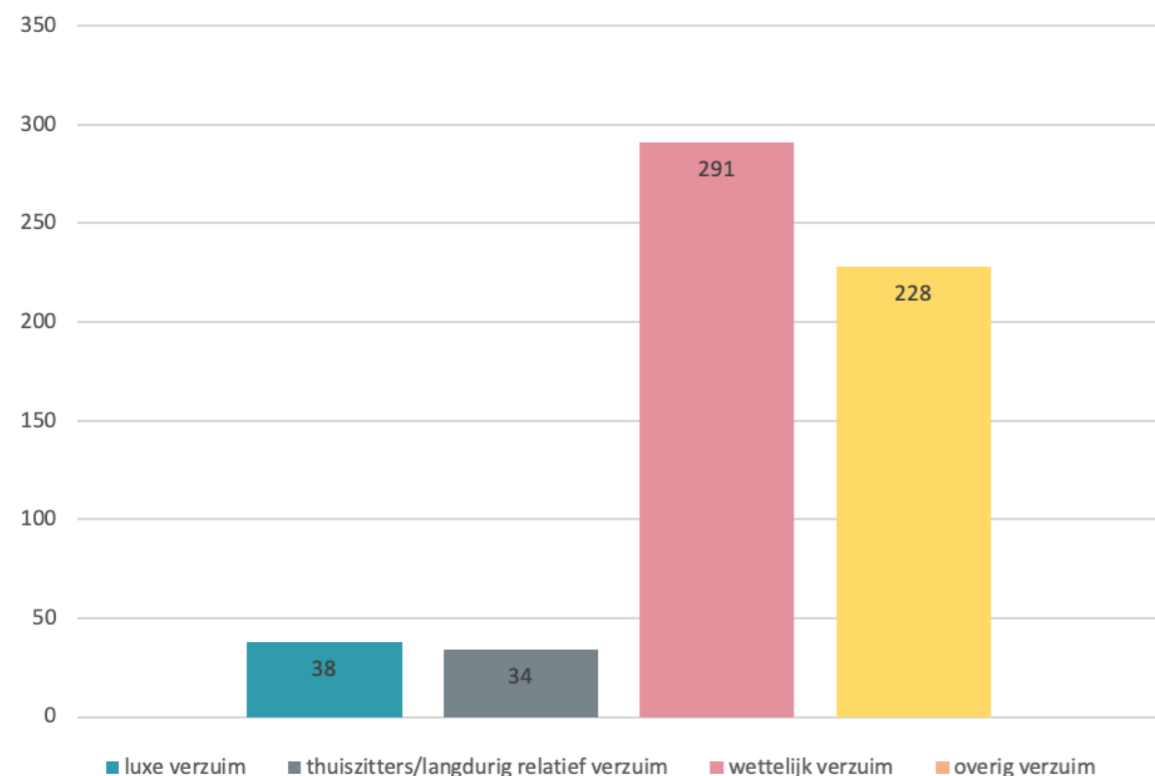
THUISZITTER

De groep thuiszitters wordt gevormd door leerlingen die langdurig relatief verzuimen en de leerlingen zonder schoolinschrijving (absoluut verzuimers).

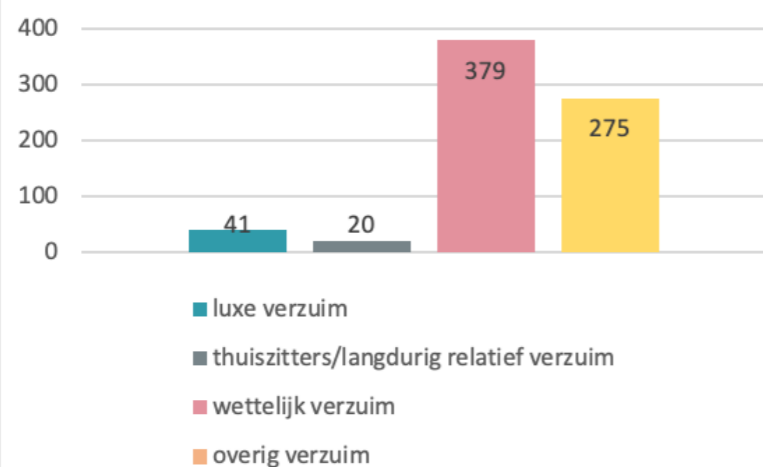

CIJFERS LEERPlicht

Verzuimmeldingen Leerplicht 2020-2021

Verzuimmeldingen Leerplicht 2019-2020

VERZUIMMELDINGEN

In schooljaar 2020-2021 is door scholen in totaal 553 keer een melding van ongeoorloofd verzuim gedaan bij leerplicht Venlo. Dit is een afname van 162 meldingen ten opzichte van schooljaar 2019-2020. De afname van het aantal meldingen wordt voornamelijk veroorzaakt door een daling in het aantal meldingen wettelijk verzuim en overig verzuim.

Ook in schooljaar 2020-2021 hebben scholen en leerlingen te maken gehad met maatregelen rondom Corona. Zo is een groot gedeelte van het schooljaar onderwijs op afstand geboden aan leerlingen.

De afname van het aantal wettelijke verzuimmeldingen is mogelijk te verklaren doordat scholen in de beginperiode niet volledig zicht hadden op de deelname van leerlingen aan onderwijs op afstand. Daarnaast geven scholen aan dat het ziekteverzuim in schooljaar 2020-2021 hoger was dan andere schooljaren, mogelijk heeft er een verschuiving plaats gevonden van ongeoorloofd naar geoorloofd verzuim. Ziekteverzuim is geen ongeoorloofd verzuim en wordt derhalve niet gemeld bij leerplicht. Hoewel het aantal verzuimmeldingen afgenomen is, merken we dat de problematiek bij leerlingen zwaarder is dan in voorgaande jaren.

Hoewel het aantal meldingen van overig verzuim is afgenomen ten opzichte van schooljaar 2019-2020, is het aantal meldingen van overig verzuim hoger dan voor de Coronaperiode. In 2020-2021 zijn er ook nog veel meldingen bij leerplicht gedaan waarbij het verzuim niet voldeed aan de norm van wettelijk verzuim maar waarbij er naast verzuim wel zorgen waren over de betreffende leerling.

Het aantal meldingen van luxe verzuim was in schooljaar 2020-2021 nagenoeg gelijk aan het aantal meldingen in schooljaar 2019-2020. Aan het begin van het schooljaar zijn 10 meldingen van mogelijk luxe verzuim gedaan. Twee van de meldingen bleken terecht verzuimmeldingen maar betroffen geen luxe verzuim. Bij zeven leerlingen bleek er sprake van ziekteverzuim en bij één leerling was er sprake van quarantaine in het vakantieland, waardoor de leerling niet tijdig terug kon keren voor de start van het schooljaar. Aan het einde van het schooljaar zijn 27 meldingen van mogelijk luxe verzuim gedaan. Bij 18 leerlingen was er ook nu sprake van ziekteverzuim, bij negen leerlingen was er wel sprake van luxe verzuim. Met de 27 meldingen aan het einde van het schooljaar is het aantal meldingen van mogelijk luxe verzuim weer vergelijkbaar met de situatie in schooljaar 2018-2019.

Het aantal thuiszitters is toegenomen van 20 in schooljaar 2019-2020 naar 34 in schooljaar 2020-2021, 8 leerlingen stonden een periode van het schooljaar niet ingeschreven op een school om uiteenlopende redenen (absoluut verzuim) en 26 leerlingen stonden wel ingeschreven op een school maar bezochten deze langer dan 4 weken aaneengesloten niet (langdurig relatief verzuim). Bij vrijwel alle thuiszitters is sprake van meervoudige problematiek waardoor het naar school gaan moeizaam tot zeer moeizaam verloopt. Leerplicht werkt intensief samen met partners in het onderwijs en de zorg om ervoor te zorgen dat voor alle leerlingen een zo passend mogelijke plek in onderwijs of zorg gerealiseerd wordt.

LUXE VERZUIM 2020-2021

Luxe verzuim is een vorm van verzuim waarbij zonder toestemming van het hoofd van de school of de leerplichtambtenaar buiten de vastgestelde schoolvakanties wordt verzuimd. Vaak gaat het bij luxe verzuim om (het verlengen van) een vakantie. Sinds een aantal jaren controleert leerplicht Venlo rondom schoolvakanties actief op luxe verzuim. Een gevolg hiervan is dat scholen meer luxe verzuim bij leerplicht melden gedurende het schooljaar. Zowel bij de start als het einde van het schooljaar heeft leerplicht een luxeverzuiactie gedaan. Bij de start van het schooljaar zijn 10 meldingen van mogelijk luxe verzuim gedaan. Aan het einde van het schooljaar zijn 27 leerlingen gemeld waarbij mogelijk sprake was van luxe verzuim. Negen leerlingen werden niet thuis aangetroffen. De ouders/verzorgers van deze leerlingen zijn uitgenodigd om een verklaring af te komen leggen. Tegen de ouders/verzorgers van 7 leerlingen is proces-verbaal opgemaakt. De andere ouders hebben een waarschuwing ontvangen omdat luxe verzuim niet aangetoond kon worden. In totaal zijn in het schooljaar 37 meldingen gedaan over leerlingen waarbij school het vermoeden had van luxe verzuim.

ONDERWIJS IN CORONA-TIJD

In ons vorige jaarverslag heeft u kunnen lezen dat schooljaar 2019-2020 bijzonder is geweest vanwege de uitbraak van corona en de uitdagingen die dat met zich meebracht voor het onderwijs en leerplicht-RMC.

In schooljaar 2020-2021 waren we helaas nog niet verlost van de gevolgen van corona. Ook in dit schooljaar waren er veel uitdagingen voor het onderwijs en hebben de scholen vanwege de lockdown het onderwijs op afstand moeten verzorgen.

Hieronder Rob Selen, teammanager Gilde opleidingen Venlo aan het woord over onderwijs binnen Gilde opleidingen in Coronatijd.

Corona. Niemand had er voor 2020 nog écht van gehoord. Ondertussen kunnen we ons een samenleving zonder al bijna niet meer voorstellen. Alles wat voorheen normaal was, is het in een keer niet meer. Het klinkt hard. En laat ons maar gewoon eerlijk zijn, dat is het eigenlijk ook.

Er wordt vaak gezegd dat we in een dynamische wereld leven, maar we hadden nooit kunnen vermoeden dat onze wereld nog veel dynamischer zou worden. Wie ons twee jaar geleden rond deze tijd de huidige situatie had geschetst hadden we met vreemde ogen aangekeken.

En dit zorgt in alle delen van de samenleving voor de nodige uitdagingen. De gehele maatschappij heeft aanpassingen moeten doen, zo ook het onderwijs. Zaken waar wij met z'n allen geen invloed op hadden, maar waar we wel van de een op andere dag mee moesten dealen. De klassensituatie, waarbij veiligheid en geborgenheid altijd de basis moet zijn zodat er een krachtige en inspirerende leeromgeving gecreëerd kan worden, was er opeens niet meer. Sterker nog, de gebouwen gingen letterlijk op slot en de deuren die normaliter altijd voor onze studenten openstaan, stonden dat ineens niet meer.

Ik hoef niemand uit te leggen dat een schoolgebouw zonder studenten niet is zoals het hoort. En dat niet alleen onze studenten, maar ook eenieder die binnen het onderwijs werkzaam is, hier op veel vlakken hinder van heeft ondervonden. Juist de zaken waar we binnen Gilde Opleidingen enorm trots op zijn, hebben we op een dusdanige manier moeten aanpassen dat deze op een andere manier toch tot uiting konden komen.

Bijvoorbeeld onze visie op het gebied van persoonlijk en betrokken onderwijs. Deze pijler heeft in deze periode een gehele andere dimensie gekregen. Waar onze school normaliter bij uitstek een belangrijke bijdrage levert aan de sociale ontmoeting, zowel studenten onderling als voor de pedagogische relatie tussen student en docent, kon dit fysiek niet meer plaatsvinden. Onze docenten hebben alles in het werk gesteld om het onderwijs op een dusdanige manier in te richten zodat de studenten de juiste begeleiding hebben gekregen, ook in de periodes waar fysiek onderwijs niet of gedeeltelijk mogelijk was. Persoonlijk contact en begrip hebben voor de sociale situaties waar studenten zich in bevonden, is hierbij altijd het uitgangspunt geweest.

Verder zijn hierbij de contacten binnen het expertiseteam, waar verschillende disciplines zijn aangesloten, van cruciaal belang geweest. Denk aan Interne- en Ambulante Ondersteuning, schoolmaatschappelijk werk, verzuimmedewerker, RMC en leerplicht. Middels overleggen hebben we adequaat kunnen reageren, zodat de individuele student de zorg en begeleiding heeft gekregen die noodzakelijk was.

Tevens hebben de studenten die extra begeleiding nodig hadden, dit zowel op cognitief als sociaal gebied, de kans gekregen deel te nemen aan de ondersteuningsklas. Dit is een extra ingerichte faciliteit waar studenten onder begeleiding extra konden werken aan schoolopdrachten of persoonlijke ontwikkeling.

Een andere belangrijke pijler voor Gilde opleidingen is de samenwerking met onze partners in de regio. Waar het normaliter vanzelfsprekend is dat onze studenten praktijkervaring kunnen opdoen in het werkveld, was dit er ineens niet meer. Het plaatsen van studenten bij erkende leerbedrijven werd een uitdaging en voor vele branches zelfs onmogelijk, dit omdat zij ook gesloten waren. Op zulke momenten is het zo mooi om te zien dat de krachten werden gebundeld. Vanuit onze opleidingen hebben we er samen met het werkveld voor gezorgd dat er alternatieve praktijkopdrachten werden ontwikkeld. Op deze manier hebben onze studenten toch de kans gekregen om op een aangepaste manier te werken aan de beroepspraktijkvorming.

De ontwikkeling van flexibel onderwijs heeft zich het afgelopen jaar in een razend tempo ontwikkeld. Uiteraard is dit ontstaan uit een situatie waar we nooit op hadden gerekend en gehoopt, maar het heeft ons gelukkig ook veel gebracht. Ik ben ervan overtuigd dat we deze flexibiliteit meenemen en hierdoor dynamisch blijven inspelen op individuele vraagstukken vanuit studenten en onze partners. Op deze manier zorgen wij ervoor dat onze studenten een passend onderwijsaanbod blijven krijgen wat overeenkomt met de wensen en verwachtingen van het beroepenveld.

Is deze periode dan altijd even gemakkelijk geweest? Nee, dat zeker niet. Soms was het echt wel lastig om de motivatie en de betrokkenheid van de student vast te houden en de student de zorg te bieden waar hij of zij recht op heeft. Zaken waar wij binnen ons onderwijs voor staan moesten we op een gehele andere manier invullen.

We zijn er ons daarnaast ook zeer van bewust dat er de komende tijd nog diverse aanpassingen gevraagd zullen worden, zowel van de student als het onderwijs.

En toch bekruipt mij vooral een enorm gevoel van trots wanneer ik terugkijk op de afgelopen periode. Zowel de studenten als ook onze collega's hebben er samen de schouders onder gezet. Er zijn aanpassingen gedaan die wij vooraf niet voor mogelijk hadden gehouden. Er zijn nieuwe initiatieven ontstaan die er zonder deze periode niet waren gekomen. Er zijn competenties bij iedereen in een stroomversnelling ontwikkeld. Dit is mijn inziens een enorm compliment aan zowel de studenten als ook aan alle collega's die binnen het onderwijs werken. Een student van ons, die in leerjaar 3 zit en eigenlijk nog geen regulier schooljaar heeft ervaren, verwoordde dit gevoel op de volgende mooie manier: 'Gilde Opleidingen is er echt voor je, ondanks dat het school is, kom ik er gewoon heel graag'.

Laat ons nu dan ook vooruitkijken. Hopelijk kunnen we als school weer de ontmoetingsplaats zijn die zo van belang is voor onze jongeren. Maar laat ons vooral ook het saamhorigheidsgevoel en de positieve dingen die de afgelopen periode ons wel gebracht heeft meenemen. Dat is namelijk het echte werk!

HOOGBEGAAFDHEID EN PASSEND ONDERWIJS

In onze gemeente zien wij in de laatste jaren een groeiend aantal kinderen en jongeren die hoogbegaafd zijn en waarbij het regulier onderwijs niet of onvoldoende aansluit op hun behoeften. Hierdoor vallen ze uit, soms heel vroeg en soms pas op latere leeftijd. Leerlingen stranden, na afgestroomd te zijn van VWO naar HAVO, naar VMBO en zijn hun motivatie en veerkracht helemaal kwijt en sommigen zijn "afgebrand" en willen helemaal niets meer met school te maken hebben.

De samenwerkingsverbanden PO en VO erkennen hoogbegaafdheid als een gebied waarvoor extra ondersteuning op school nodig is. De schoolbesturen hebben in hun bestuurs-ondersteuningsprofiel beschreven hoe zij scholen ondersteunen bij begeleiding van hoogbegaafde leerlingen in het regulier onderwijs.

Gelukkig zien we een groep hoogbegaafden die met aanpassingen en maatwerk binnen het reguliere onderwijs het prima doen. Maar hoeveel hoogbegaafde leerlingen ervaren problemen binnen het onderwijs? Wat werkt en wat is er nodig? Dit zijn o.a. de vragen die we een aantal mensen hebben gesteld die binnen het onderwijs werken met deze groep.

HOEVEEL HOOGBEGAAFDEN ERVAARDEN PROBLEMEN BINNEN HET REGULIER ONDERWIJS?

Circa 2.5 à 3 % van alle leerlingen is hoogbegaafd. Ongeveer 50 % van deze hoogbegaafden ervaart problemen. (onderpresteren: cijfers van LICH, Landelijk Informatiecentrum Hoogbegaafdheid en PRISMA cohort onderzoek) In hoofdlijnen is ons onderwijs ingericht op kinderen die reguliere stappen zetten volgens de ontwikkelingspsychologie en snel in staat zijn tot een passende mate van analyseren en verklaren. Hoogbegaafde kinderen kunnen al op veel jongere leeftijd analyseren en creatief redeneren.

Ze ontwikkelen hun eigen denkstappen, hun eigen logica en leren zichzelf strategieën aan om kennis te verwerven en zaken te begrijpen. Tegen de tijd dat ze deel gaan nemen aan het formeel onderwijs, voelen ze zich al zo veilig bij deze denkwijze en overtuigd van hun eigen 'waarheden', dat ze deze niet meer kunnen los laten. Een bekend voorbeeld is het 'top-down' denken van hoogbegaafde leerlingen. Deze leerling wil eerst weten wat het grote geheel is en vraagt zich vervolgens af: "waar gaan we heen?". Zolang hij dat grote geheel niet ziet, kan hij alle kleine stukjes niet plaatsen in zijn geheugen, omdat hij/zij daar weerstand tegen voelt, vanuit de vrees het grote geheel niet te kunnen zien.

INTERVENTIES VANUIT SCHOOL EN HULPVERLENING: WAT WERKT?

Sluit de persoonlijke denkstijl niet aan bij het onderwijs, dan blijven de onderpresteerders in ontwikkeling hangen in hun overtuiging en denkstappen die niet matchen met de vorm waarin het reguliere onderwijs wordt aangeboden.

Deze kinderen ontwikkelen emotionele of gedragsproblemen, waar we in onze regio onvoldoende passend op kunnen reageren. Er is een gebrek aan kennis bij professionals, voorafgegaan door een gebrek aan inzicht in de omvang en noodzaak van het probleem. Daarnaast is er veelal een gebrek aan middelen om dit te veranderen. Dit is zowel in het (voor) schoolse traject, als bij in onze regio gevestigde partners en hulpverlening.

WAT IS ER NODIG VOOR DE DOELGROEP VAN HOOGBEGAAFDEN?

Zowel onderwijs als jeugdhulp en jeugd GGZ staan al met 0-1 achter op het moment dat het kind de basisschool binnenkomt. Veelal is deze achterstand alleen gegroeid tegen de tijd dat het kind naar de brugklas gaat.

Idealiter is er ook voor hoogbegaafde kinderen een professionele doorlopende lijn beschikbaar, die begint met signalering op het consultatiebureau en die doorloopt met kennis van zaken in het hoger onderwijs. In Noord- en Midden-Limburg zijn er nog te weinig passende plekken in het onderwijs en in de hulpverlening, waar de onderpresteerders en (bijna) uitvallende hoogbegaafde leerlingen terecht kunnen. Het kennis- en vaardigheden niveau rondom de specifieke problemen en behoeften is nog te laag. Een zelfde gebrek aan kennis en vaardigheden (passende interventies) tekent zich ook af in de wereld van de jeugdhulp en jeugd GGZ. Vooral wanneer het gaat om kinderen en jongeren die een zwaardere zorgbehoefte hebben. Ouders en opvoeders ontberen vaak zelf de skills om de hoogbegaafde kinderen voldoende steun en kaders te bieden, maar kunnen deze ook niet gaan 'halen' in de bestaande professionele netwerken. Hulp is ver weg: door lange wachtlijsten bij de beperkte groep geschikte partijen of letterlijk omdat er een beroep moet worden gedaan op organisaties en instituten verder weg in het land.

BELEVING EN WELBEVINDEN GAAN VOOR OP INTELLECT

Er is grote behoefte aan een doorlopende lijn in deskundigheid en professionele vaardigheid om deze groep kinderen en jongeren al jong te signaleren en ze te helpen om zich niet 'vast' te denken in hun eigen overtuigingen. Onderwijs en hulpverlening zouden de grootste eigen aanname los moeten laten: "hoogbegaafdheid is een hoog IQ en een hoog academisch potentieel".

De typische manier waarop de hersenen van hoogbegaafden prikkels en emoties verwerken, ligt ten grondslag aan hun andere manier van denken.

Vanaf de geboorte zijn bij hoogbegaafden een zeer fijngevoelig afgestemd zintuigelijk systeem en een diepgaander opererend emotioneel systeem de poorten naar de buitenwereld. Dit versterkte waarnemen en voelen zijn door neuropsychologisch onderzoek in recente jaren aangetoond. De vaste overtuigingen van hoogbegaafde leerlingen zitten meer op het stuk van 'voelen' dan op het stuk van 'denken'. Het enkel aanbieden van cognitieve uitdaging lost de problemen voor deze leerlingen niet op.

Niet elke hoogbegaafde streeft overigens een WO opleiding en carrière na. Er zijn meerdere vormen van intelligentie, terwijl het onderwijs nog vooral inzet op verbale, mathematische en logische voorkeursstijlen. Ook hiervoor moet in het onderwijsaanbod aandacht zijn. Wat hebben we te bieden aan de 'handige Harries' onder de kinderen met een hoog IQ? Zij passen niet op het VMBO, maar ook niet op het VWO

VANUIT LEERPLICHT STELLEN WE DAN OOK DE VOLGENDE VRAGEN:

Is hoogbegaafdheidsonderwijs gespecialiseerd onderwijs? Of is het een kwestie van maatwerk bieden binnen het huidige onderwijs systeem? Hoe bied je onderwijs dat wel bij hoogbegaafde leerlingen past? En als leerlingen (dreigen) uit (te) vallen, hoe verbind je onderwijs met zorg? En welke onderwijs- en zorgarrangementen zou je voor deze groep kunnen bedenken? Genoeg vragen en uitdagingen voor ons allen de komende jaren!

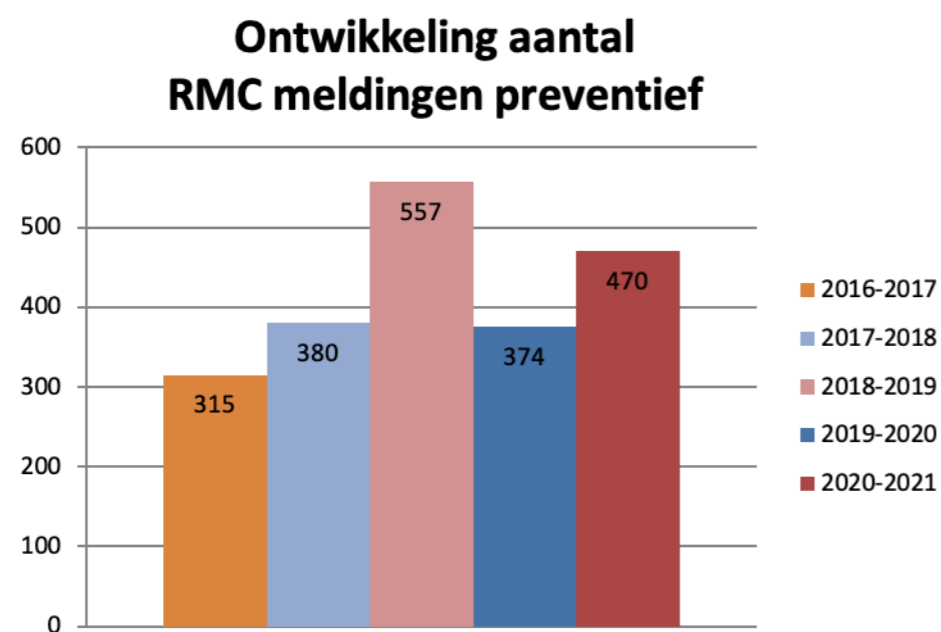
Dit artikel is tot stand gekomen in samenwerking met:

Anne Marie Sweelssen, leerlingbegeleider hoogbegaafdheid,
College Den Hulster
Henny Nijveld, zorgcoördinator
College Den Hulster
Sjors Gijsbers, intern leerlingbegeleider VWO bovenbouw,
College Den Hulster

VERZUIM 18 JAAR EN OUDER

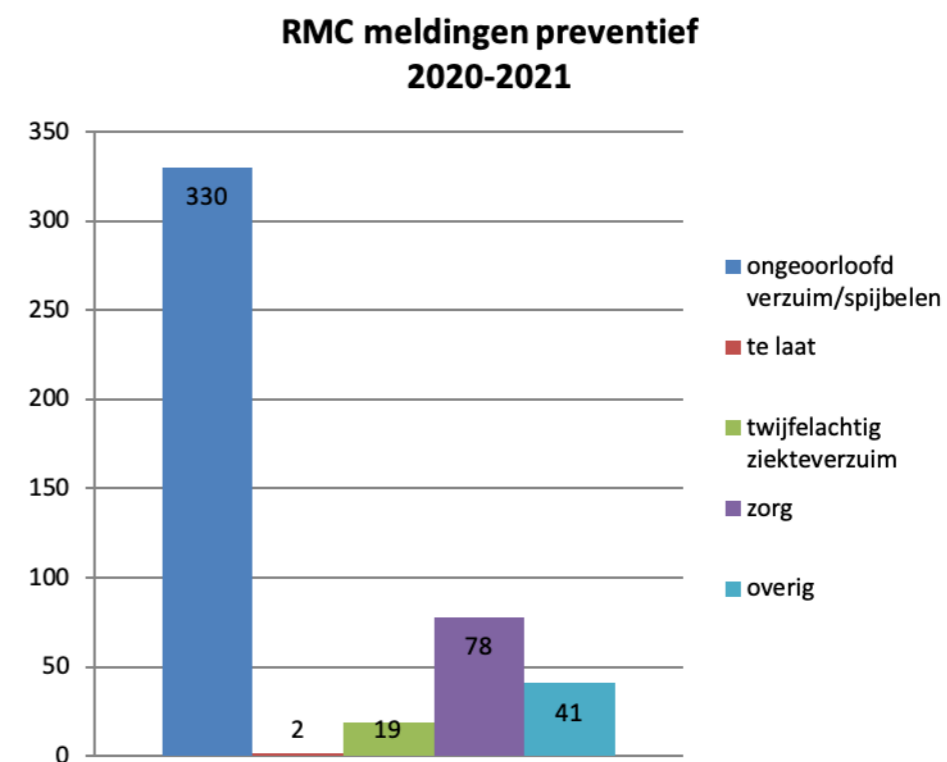
In het schooljaar 2020-2021 heeft RMC 470 verzuimmeldingen (over 292 studenten) van met name ROC's ontvangen. Dit aantal is hoger dan in schooljaar 2019-2020. In dat schooljaar is er 374 keer een melding van verzuim bij RMC gedaan. Door de sluiting van de scholen per 16 maart 2020 als gevolg van de Corona maatregelen lag het aantal in dat schooljaar lager. Vanaf de start van schooljaar 2020-2021 was het onderwijs weer (gedeeltelijk) open. Leerlingen volgden lessen fysiek op school en/of online vanuit huis. De verhouding tussen fysieke en online lesprogramma's varieerde per school/opleiding. Ook afwezigheid bij online-leslessen werd geregistreerd en gemeld.

Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van de preventieve RMC meldingen zien in de afgelopen schooljaren.

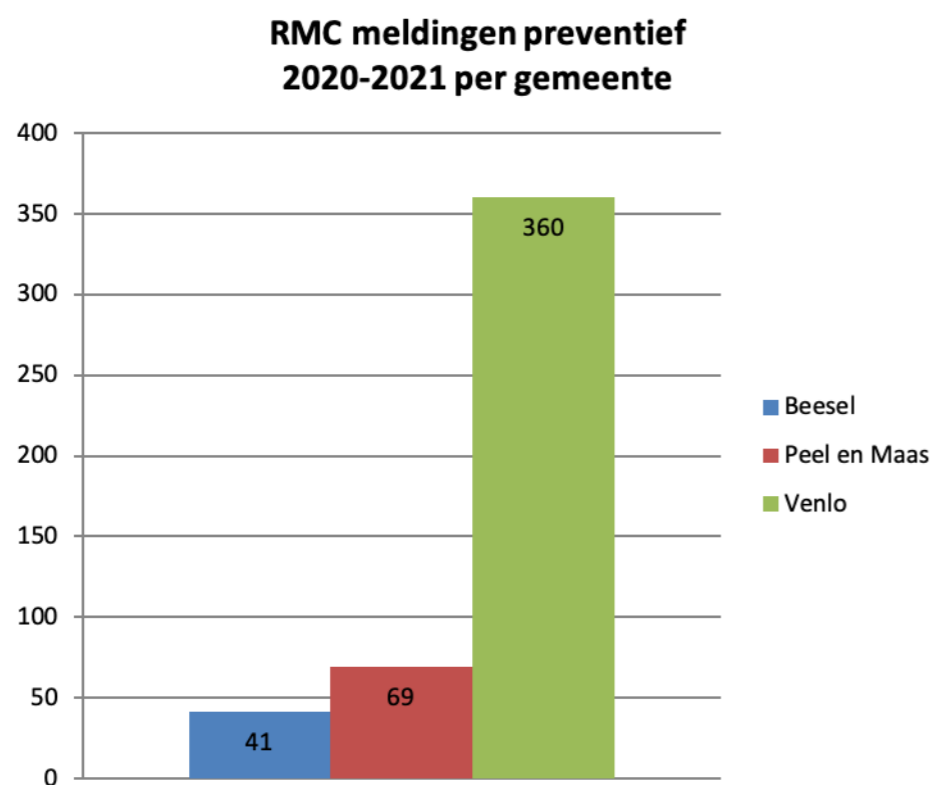
Ruim de helft van de stijging wordt veroorzaakt door meldingen van ongeoorloofd verzuim/spijbelen (+57). De overige verzuimsoorten vormen samen een stijging van 39 meldingen ten opzichte van vorig schooljaar.

In onderstaande tabel zijn de verzuimmeldingen naar verzuimsoort weergegeven.

Als we kijken naar de verdeling van de verzuimmeldingen naar woonplaats, zit de stijging van het aantal meldingen in Venlo en Beesel, waar het aantal meldingen van jongeren uit Peel en Maas nagenoeg gelijk is gebleven.

In onderstaande tabel zijn de verzuimmeldingen naar woonplaats van de jongere uitgesplitst.

RESULTATEN RMC MELDINGEN PREVENTIEF

Van de 470 verzuimmeldingen die RMC heeft ontvangen in schooljaar 2020-2021, zijn 343 meldingen afgesloten met het resultaat dat de jongere in het onderwijs is gebleven (zowel BOL- als BBL-opleidingen).

2 jongeren hebben tijdens het begeleidingstraject van RMC hun startkwalificatie behaald. 4 jongeren zijn verhuisd waardoor de melding bij RMC Venlo werd afgesloten en indien nodig overgedragen aan een andere RMC regio.

31 keer werd een RMC verzuimmelding afgesloten met als resultaat dat de jongere is uitgestroomd naar werk, omdat dat op dat moment voor de jongere beter passend bleek te zijn dan een opleidingstraject.

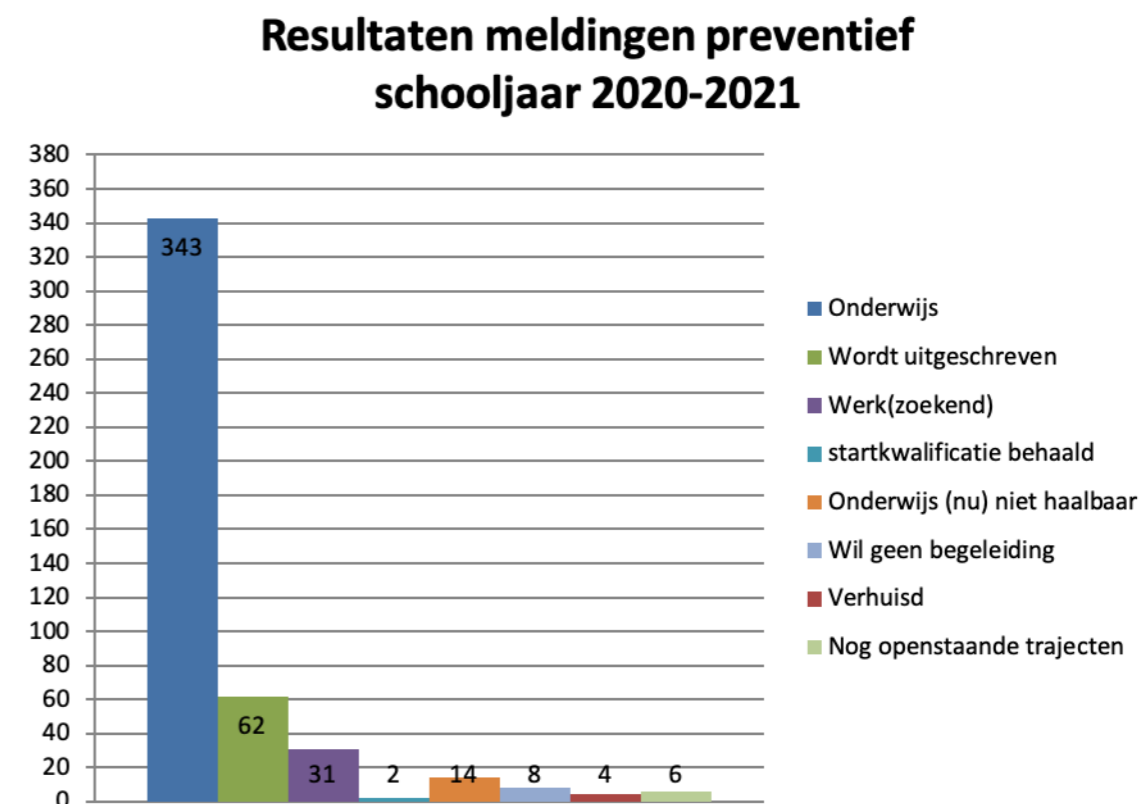
62 meldingen werden na afloop van het begeleidingstraject afgesloten met het resultaat dat de leerling zou worden uitgeschreven. Dit kan zowel op initiatief van school zijn gebeurd omdat voortzetten van de opleiding niet meer zinvol was, als op initiatief van de leerling omdat deze besloot te stoppen met school. Deze jongeren zijn door RMC verder begeleid als VSV-er.

Voor 14 jongeren bleek een opleidingstraject niet haalbaar te zijn als gevolg van persoonlijke omstandigheden of bleek het opleidingsniveau te hoog te zijn.

Bij zes RMC trajecten liep de begeleiding van RMC over de zomervakantie door naar schooljaar 2021-2022.

Tenslotte stonden 8 jongeren niet open voor de begeleiding van RMC. Na verschillende pogingen om in contact te komen met deze jongeren, ze uit te leggen op welke manier RMC begeleiding kan bieden en ze er op te wijzen wat mogelijke consequenties zijn van verzuim, zijn deze meldingen uiteindelijk afgesloten en teruggelegd bij school.

In onderstaande tabel zijn de meldingen naar resultaat uitgesplitst.

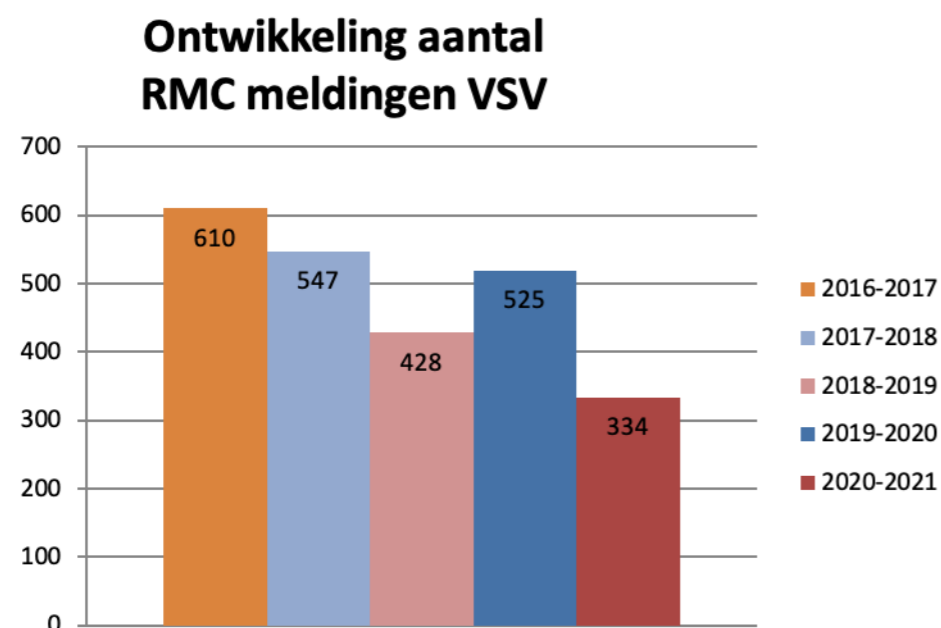

VOORTIJDIG SCHOOLVERLATERS

In het schooljaar 2020-2021 zijn in totaal 334 voortijdige schoolverlaters (VSV-ers) door RMC Venlo actief benaderd. Het betreft hier zowel nieuwe (uitgevallen in schooljaar 2020-2021) als oude (reeds eerder uitgevallen) VSV-ers. Dit aantal ligt lager dan het aantal benaderde VSV-ers in schooljaar 2019-2020. Dit heeft deels te maken met de toename in het aantal preventieve meldingen in 2020-2021, waardoor minder tijd besteed kon worden aan de VSV-ers. Afgezet tegen het aantal benaderde jongeren per gemeente in 2019-2020 was voor Venlo de daling het grootst (ca. 40%). Voor Beesel en Peel en Maas betrof de afname respectievelijk ca. 15% en ca. 25%.

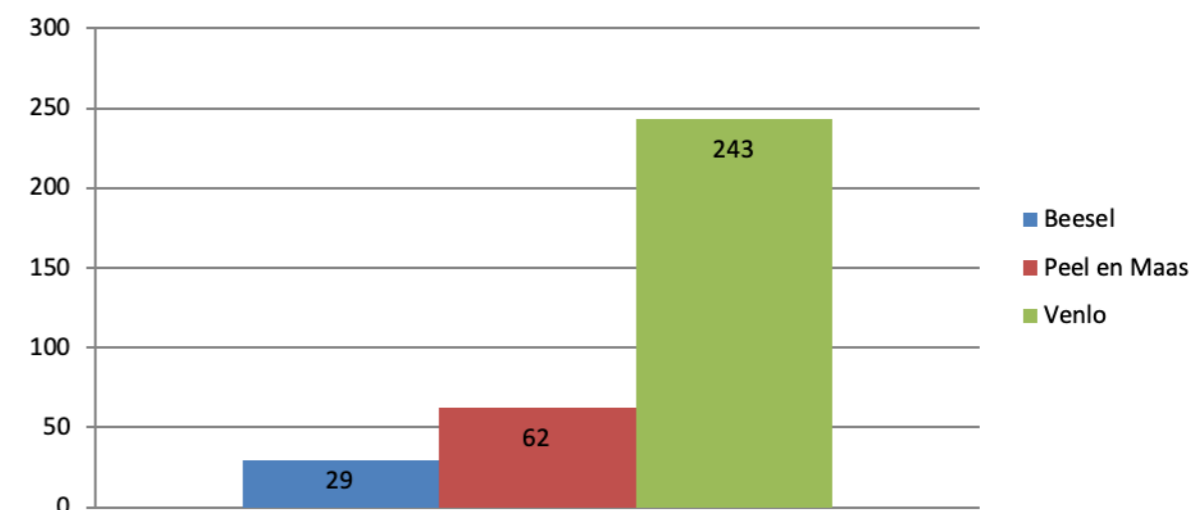
Wel is in samenwerking met de administratieve ondersteuner binnen het team vaker dan voorgaande jaren de hele populatie VSV-ers gemonitord. Hierdoor konden jongeren gerichter benaderd worden. Door uitbreiding van het team met ingang van schooljaar 2021-2022 zal de inzet op VSV geïntensiveerd kunnen worden.

Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van het aantal benaderde VSV-ers zien in de afgelopen schooljaren.

Onderstaande tabel toont het aantal benaderde VSV-ers in het afgelopen schooljaar.

RMC meldingen VSV 2020-2021

In schooljaar 2020-2021 zijn alle VSV-ers (zowel nieuwe als oude) gescreend aan de hand van het leerlingvolgsysteem op schoolinschrijving en uitstroomprofiel, Suwinet op werk en/of uitkering, en het WIZ-portaal op zorgtraject. 243 jongeren (nieuwe VSV-ers en oude VSV-ers waarvan geen informatie beschikbaar was) zijn benaderd.

In eerste instantie is geprobeerd de jongeren telefonisch, via e-mail of Whatsapp te benaderen. Wanneer RMC niet over het telefoonnummer en/of emailadres beschikte, zijn de jongeren schriftelijk (door middel van een brief met vragenlijst en/of folder) benaderd. Indien er geen contact tot stand kwam, zijn de consulenten op huisbezoek gegaan. In de Coronatijd zijn er deurbezoeken afgelegd i.p.v. huisbezoeken. Dat wil zeggen dat consulenten op gepaste afstand aan de deur een kort gesprek met de jongere en/of huisgenoten voerden. Indien er een uitgebreider gesprek nodig/wenselijk was, werd hiervoor een vervolgspraak gemaakt. Deze vervolgspraak vond ofwel door (video)bellen plaats of, toen dit weer mogelijk was, door middel van een persoonlijk gesprek in het stadskantoor.

RESULTATEN BENADERDE VSV-ERS

Van de 334 benaderde VSV-ers, zijn 66 jongeren weer met een opleiding gestart, zowel voltijd als deeltijd en hadden 44 jongeren bij het afsluiten van het begeleidingstraject zich aangemeld voor een opleiding. Zij waren op dat moment nog niet definitief op een school ingeschreven. In totaal zijn dus 110 VSV-ers teruggeleid naar school.

6 jongeren hebben na afloop of tijdens het begeleidingstraject een startkwalificatie behaald.

Niet voor alle jongeren is een opleidingstraject passend, deze jongeren stromen veelal uit naar werk. Om deze jongeren te begeleiden naar een passende werkplek wordt samengewerkt met de coaches participatie van de gemeente Venlo, gemeente Peel en Maas en gemeente Beesel. Daarnaast heeft RMC nauwe contacten met jongerencoaches en jongerenwerkers uit het zogenaamde voorliggend veld: Includio (gemeente Venlo), Vorkmeer (gemeente Peel en Maas) en Synthese (gemeente Beesel). Zij bieden jongeren ondersteuning op diverse leefgebieden: werk, onderwijs, thuissituatie, vrije tijd, financiën. In totaal zijn 92 jongeren uitgestroomd naar werk en waren 5 jongeren nog werkzoekend op het moment dat het RMC-traject werd afgesloten.

Voor 32 jongeren bleek onderwijs niet haalbaar. Dit zijn jongeren die het maximaal haalbare niveau wat betreft onderwijs bereikt hebben (1), waarvoor onderwijs nu niet haalbaar is (5), jongeren met uitstroomprofiel arbeid of dagbesteding (1), jongeren die in een hulpverleningstraject zitten (19) of jongeren die een uitkering participatiewet ontvangen (5). Deze jongeren zijn in beeld bij een hulpverleningsinstantie, het sociaal wijkteam/gezinscoach, coach participatiewet of Wmo.

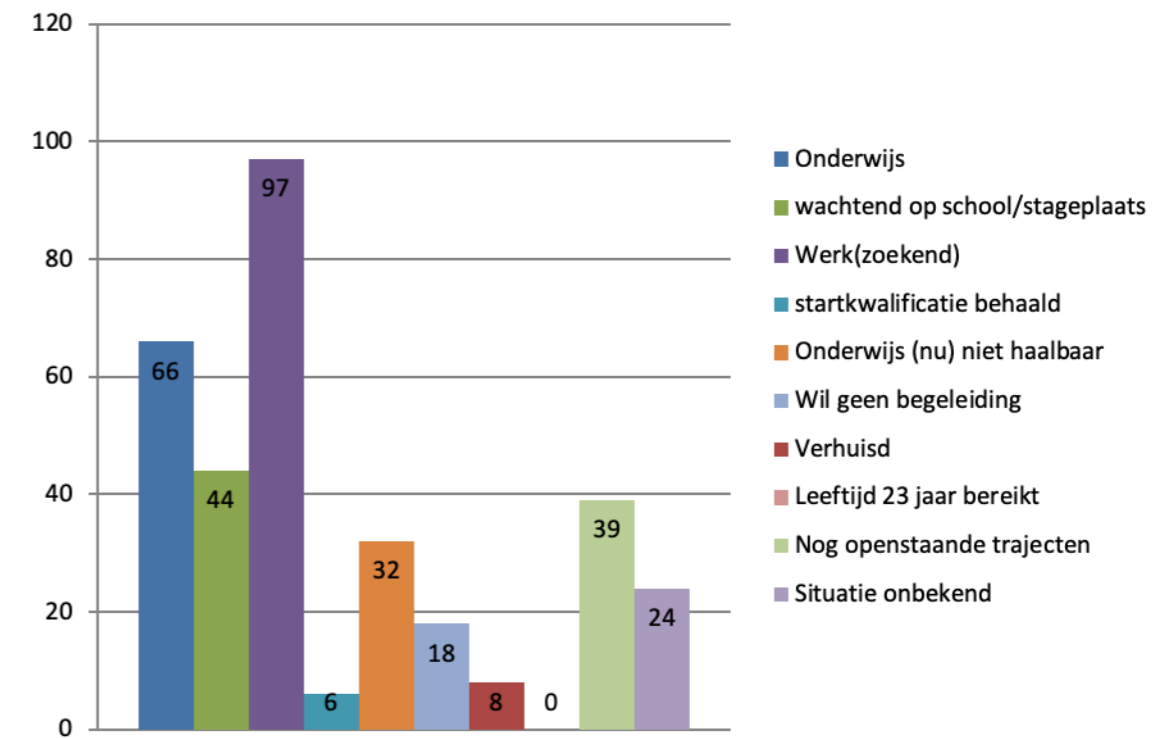
1 jongere is uitgestroomd naar een inburgeringstraject. 8 jongeren bleken op moment van benaderen of tijdens het begeleidingstraject buiten de doelgroep van RMC Venlo te vallen omdat ze verhuisd waren. De jongeren die ten tijde van hun verhuizing in een lopend begeleidingstraject zaten, zijn overgedragen naar de RMC regio waarnaar ze verhuisd zijn, zodat de begeleiding daar voortgezet kan worden.

39 begeleidingstrajecten stonden nog open op het moment van schrijven van dit jaarverslag, deze jongeren zijn dus nog in beeld bij een RMC-consulent.

Er is ook een groep (18 van de benaderde jongeren) die aangeeft geen behoefte aan ondersteuning van RMC te hebben. De begeleiding van RMC is op vrijwillige basis, als een jongere niet gemotiveerd kan worden om ondersteuning van RMC te accepteren, wordt het dossier van deze jongere voor dat moment gesloten. Jongeren die geen begeleiding willen, maar waarover wel zorgsignalen zijn (bijvoorbeeld schulden, psychische problemen, problemen thuissituatie, verslaving), worden door RMC aangemeld bij Bemoeizorg Jeugd van VVGI. Van 24 jongeren is de situatie onbekend gebleven. Screening in de verschillende systemen leverde geen (actuele) informatie op en RMC is er helaas niet in geslaagd contact te krijgen met deze jongeren. Zij hebben niet gereageerd op telefoontjes, mails, brieven en zijn niet thuis aangetroffen tijdens een deur/huisbezoek. Deze jongeren en de groep die geen begeleiding wilde, zullen op een later moment (zolang ze nog geen 23 jaar zijn en geen startkwalificatie hebben behaald) weer door RMC benaderd worden met de vraag of er dan wel behoefte aan ondersteuning is.

MONITORING JONGEREN IN EEN KWETSBARE POSITIE

Resultaten VSV schooljaar 2020-2021

Aan de hand van de "Standaard monitor Jongeren in een kwetsbare positie", opgesteld door Ingrado (de branchevereniging voor leerplicht en RMC), is ook afgelopen schooljaar de groep jongeren in een kwetsbare positie gemonitord. Dit als onderdeel van de nieuwe RMC-taken per 1 januari 2019.

In het kader van het Programma regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024 is afgesproken om de monitoring te intensiveren: afgelopen schooljaar is de monitor weer 2 keer doorlopen waarbij de te monitoren groep jongeren in kwetsbare positie is uitgebreid met alle VSV-ers.

In regio 38 zijn afspraken gemaakt over een uniforme werkwijze, frequentie en tijdstip. RMC ontvangt jaarlijks van DUO de benodigde gegevens om de monitor voor de jongeren in een kwetsbare positie te kunnen uitvoeren. Regionaal is het advies van Ingrado om cumulatief te monitoren (dat wil zeggen dat ieder jaar ook de gegevens van voorgaande jaren opnieuw meegenomen worden) overgenomen. De jongeren zonder schoolinschrijving die in de monitor meegenomen worden, worden uit het leerlingregistratiesysteem geselecteerd. Dit schooljaar betrof het in totaal ruim 1900 jongeren uit de subregio Venlo. In februari 2021 en in mei 2021 is van deze jongeren nagegaan hoe hun situatie op dat moment was.

Aan de hand van gegevens uit het registratiesysteem van leerplicht/RMC en van het Inlichtingenbureau (werk/uitkering) is de lijst gescreend. Jongeren die inmiddels 23 jaar geworden waren, verhuisd waren, een schoolinschrijving hadden of hun startkwalificatie hadden behaald en de jongeren die aan het werk waren of een Wajong-uitkering ontvingen, werden er eerst uitgefilterd. Van de groep die daarna overbleef is nagegaan of de jongeren al bij RMC, bij zorg/hulpverlening of bij een doelmatigheidscoach Participatiewet in beeld waren. Uiteindelijk bleken 44 jongeren in kwetsbare positie nergens in beeld. Bij de VSV-ers bedroeg dit aantal 125. Per casus is vervolgens bekeken of een, en zo ja welke, interventie of doorverwijzing voor deze jongeren passend was.

VERSLAG VAN EEN RMC-CONSULENT OVER SAMENWERKING IN DE KETEN.

Dirk* is een jongeman van 20 jaar zonder startkwalificatie. Na zijn basisschool volgt hij een aantal jaren onderwijs in het buitenland. Daar lukt het hem op een gegeven moment niet meer om het onderwijs te volgen en zijn opleiding met een diploma af te ronden. Vanaf zijn 19e komt Dirk thuis te zitten bij zijn vader en stiefmoeder. Zijn wereld wordt kleiner en de hele situatie heeft een dusdanig effect op hem dat hij zich steeds verder afzondert en steeds minder onderneemt.

Op mijn uitnodiging voor een intake gesprek komt geen reactie. Als ik hem vervolgens probeer te bereiken op het thuisnummer, krijg ik de vader van Dirk aan de telefoon. Ik stel mezelf voor en vraag of Dirk thuis is. Dirk is er niet. Vader geeft aan dat Dirk nergens toe te bewegen is. Vader maakt zich zorgen. Ik verwijs naar de brief die ik onlangs gestuurd heb. Vader heeft die brief gezien en heeft hem met Dirk besproken. Dirk wil er echter niks mee. Enkele weken later krijg ik opeens een appje van Dirk. Hij wil wel praten maar is erg sceptisch en vraagt zich af wat ik van hem wil. Ik vertel hem dat ik dat graag persoonlijk toe wil lichten en maak een afspraak met hem.

Een week later zit ik thuis bij Dirk aan de keukentafel. Hij vertelt me over zijn schoolverleden en waarom het daar in zijn ogen niet goed is gegaan. Ook vertelt hij mij dat hij last heeft van depressieve gevoelens en daarvoor regelmatig afspraken heeft bij een psycholoog. Het is een moeizaam gesprek. Dirk is erg somber en gesloten. Aan het eind van het gesprek dank ik Dirk voor het gesprek en vraag of hij open staat voor een vervolgesprek. Dat wil Dirk wel maar hij geeft meteen aan dat hij er weinig van verwacht. Het tweede gesprek vindt niet lang daarna plaats en er ontstaat langzaam aan een beetje vertrouwen vanuit de kant van Dirk. Ik vraag Dirk of ik een keer bij een gesprek tussen hem en zijn psycholoog aan mag sluiten. Dat vindt Dirk goed. Ik merk dat Dirk zich naar mij langzaam meer open gaat stellen.

Dirk is inmiddels ook weer gaan sporten in teamverband. Hij heeft zijn oude sport volleybal weer opgepakt. Dirk is toe aan een volgende stap en hij stemt in met een kennismaking met een participatie coach van de gemeente. Deze sluit aan bij het volgende gesprek met de psycholoog. Het doel is om kennis te maken en samen te gaan kijken naar iets wat de passiviteit van Dirk zou kunnen doorbreken. Na deze kennismaking stelt de coach voor om samen met Dirk te gaan kijken bij een vorm van creatieve dagbesteding. Daar is Dirk inmiddels een aantal keren geweest en het lijkt hem te bevallen. Vanuit deze dagbesteding zijn er mogelijkheden om door te groeien naar een opleiding of werk. Maar daarvoor is het nu nog te vroeg. Dirk maakt stappen vooruit en soms een paar terug. Ik spreek met Dirk af dat ik hem voor nu even 'loslaat' en vraag of hij het goed vindt als ik hem af en toe vraag hoe het gaat. Dat vindt hij prima. Dirk vindt het ook goed dat ik op de achtergrond blijf afstemmen met zijn psycholoog en de participatie coach van de gemeente. Dirk is in beweging.

* Dirk is niet de echte naam van deze jongen

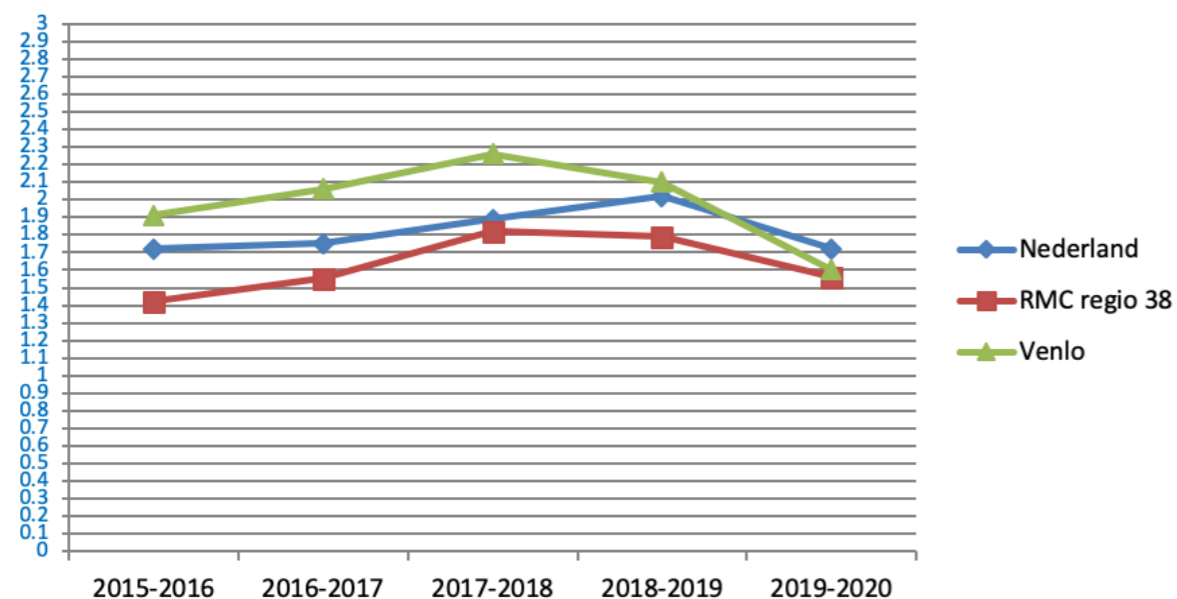
REGIONALE AANPAK VOORKOMEN VOORTIJDIG SCHOOLVERLATEN

In 2016 is de landelijke doelstelling van maximaal 25.000 nieuwe VSV-ers (voortijdig schoolverlaters) per jaar behaald. In 2002 waren dat er nog 71.000! Het ministerie van OCW zet het succesvolle VSV-beleid voort en heeft de ambitie uitgesproken om het jaarlijkse aantal VSV-ers verder terug te dringen tot maximaal 20.000 in 2024.

Venlo is voor de VSV-aanpak centrumgemeente voor RMC regio 38: Noord- en Midden-Limburg. Deze regio scoort in de definitieve cijfers 2019-2020 (publicatie november 2021) met een VSV-percentage van 1,55 beter dan het landelijk gemiddelde van 1,73. De gemeente Venlo scoort met een percentage van 1,65 eveneens onder het landelijk gemiddelde. Zowel de RMC regio als de gemeente Venlo kenden een daling van het aantal nieuwe VSV-ers (definitieve percentages 2018-2019: RMC regio 38 1,79% en gemeente Venlo 2,10%).

We verwachten dat de VSV-cijfers over het schooljaar 2020-2021 een stijging gaan laten zien. Deze verwachting is gebaseerd op een aantal signalen die deels het gevolg zijn van de corona-crisis en de daarmee gepaard gaande maatregelen in het onderwijs: jongeren misten de structuur en contacten van het naar school gaan: weer "leren leren" is nodig, het gevoel is ontstaan dat ze een verkeerde studiekeuze hebben gemaakt. Ook doen zich sociaal-emotionele problemen bij jongeren meer voor. Deze aspecten, gecombineerd met het gegeven van de huidige krapte op de arbeidsmarkt, maken dat jongeren vaker ervoor kiezen om school te verlaten en zonder startkwalificatie te gaan werken.

Ontwikkeling VSV-percentages

WET REGIONALE SAMENWERKING VOORTIJDIG SCHOOLVERLATEN EN JONGEREN IN EEN KWETSBARE POSITIE

De Wet regionale samenwerking voortijdig schoolverlaten en jongeren in een kwetsbare positie (wetgeving rondom VSV en RMC) is op 1 januari 2019 in werking getreden. Niet voor alle jongeren is het haalbaar om een startkwalificatie te behalen. Voor deze jongeren (jongeren in een kwetsbare positie) dient ervoor te worden zorggedragen dat zij een passende plek krijgen op de arbeidsmarkt of in arbeidsmatige dagbesteding/belevingsgerichte dagbesteding.

De wet houdt de volgende uitbreiding van de oorspronkelijke doelgroep en taken van RMC in:

1. Monitoring deelname aan onderwijs en arbeidsmarkt van 16-17 jarige uitstromers uit PRO en VSO (alle uitstroomprofielen)
2. Monitoring deelname aan dagbesteding en arbeidsmarkt van 18-23 jarigen met uitstroomprofielen dagbesteding en arbeid
3. Oud-VSV-ers (jongeren die al eerder dan afgelopen schooljaar uitgevallen zijn)
4. Jongeren in een kwetsbare positie (leerlingen van PRO/VSO/VMBO-Basisberoeps/ met LWOO/MBO-entree; en jongeren zonder VMBO-diploma)
5. Uitbreiding met beleidsvelden/partijen uit arbeidsmarkt en zorg, noodzakelijk om een sluitend vangnet te creëren en onderhouden

Om jongeren de kans te geven zich te blijven ontwikkelen en een passende plek te vinden in de maatschappij, is het noodzakelijk om zowel lokaal als regionaal te komen tot het bovengenoemde sluitende vangnet.

PROGRAMMA REGIONALE AANPAK VOORTIJDIG SCHOOLVERLATEN 2020-2024

Onderwijsbesturen, scholen en gemeenten (leerplicht en RMC) werken zowel regionaal als lokaal intensief samen. Dit is de kern van onze VSV-aanpak. In onze RMC regio stellen de VO en MBO scholen samen met het Praktijkonderwijs (PrO), VSO scholen en de RMC gemeenten al een aantal jaren een gezamenlijk regionaal programma op. Het programma wordt door de Stuurgroep VSV en het ministerie van OCW vastgesteld.

Het uitgangspunt van het kabinet en van ons regionaal programma voor de vervolgaanpak 2020-2024 is dat jongeren tot 23 jaar op school zitten, een baan hebben of een traject van leren en werken volgen. Waar nodig krijgen jongeren in combinatie hiermee een zorgaanbod. Daarbij is het uitgangspunt dat zoveel als mogelijk jongeren een diploma op minimaal niveau startkwalificatie behalen. In de praktijk betekent dit:

- blijvend inzetten op voorkomen voortijdig schoolverlaten (preventie; verzuimaanpak)
- monitoren van alle jongeren tot 23 jaar zonder startkwalificatie en (organiseren van) ondersteuning richting onderwijs, arbeid en zorg (curatie; nieuwe en oude VSV-ers)
- domein overstijgende aanpak om te komen tot een sluitend vangnet voor jongeren in een kwetsbare positie/minder zelfredzame jongeren
- inzetten op arrangementen als terugleiden naar school of het behalen van een startkwalificatie niet haalbaar is
- een voorziening per regio waar onderwijs en zorg gecombineerd worden voor jongeren die ernstige persoonlijke problemen ondervinden
- onderwijs en gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor een sluitende keten.

In het regionale programma 2020-2024 zijn maatregelen uitgewerkt, die betrekking hebben op:

1. Voorkomen van nieuwe VSV-ers
2. Aanbieden van extra ondersteuning aan overbelaste jongeren
3. Jongeren in een kwetsbare positie (VSO, PRO, Entree (MBO1) en MBO2)

De maatregelen worden ook deze programmaperiode uitgevoerd binnen het onderwijs, binnen gemeenten (RMC) of door onderwijs en gemeenten gezamenlijk. Steeds meer wordt de verbinding tussen de (uitvoerders van) verschillende maatregelen gezocht en gevonden.

Nieuw is verder dat het ministerie aanvullend gevraagd heeft om een streefcijfer voor de regio op te stellen, waarmee de landelijke ambitie van maximaal 20.000 nieuwe VSV-ers in 2024 gehaald kan worden.

In dit jaarverslag wordt gedurende de looptijd van het regionale programma steeds informatie verstrekt over de (voortgang van de) maatregelen waarbij de gemeenten betrokken zijn/projectleiders leveren.

RMC CASEMANAGEMENT

De maatregel behelst een aantal activiteiten met als doel nieuw VSV-ers te voorkomen en oud VSV-ers beter in beeld te houden en te benaderen voor een traject richting onderwijs, arbeid of een ander passend traject. Tevens is in deze maatregel intensivering van het monitoren van jongeren in kwetsbare positie ondergebracht.

De activiteiten die ontplooit dan wel geïntensiveerd worden zijn:

Inrichten van een sluitend vangnet zowel preventief als voor nieuwe vsv'ers.

- Verbreden van de werkwijze van uitschrijvingen 18+ naar alle niveaus en locaties mbo binnen de regio.
- Maken van structurele afspraken met aangrenzende regio's over melden verzuim en begeleiden RMC (activiteit gepland vanaf schooljaar 2021-2022).
- Afstemmen werkwijze van uitschrijvingen 18+ met ROC's in aangrenzende regio's (activiteit gepland vanaf schooljaar 2021-2022).

Intensivering monitoring en benaderen oud-vsv'ers

- Maken van regionale afspraken over monitoring en benaderen met RMC's in de vier subregio's.
- Organiseren/versterken van samenwerking in de keten op lokaal en sub-regionaal beleid.
- Verbinden van beleid met de aanpak Provincie Limburg met betrekking tot NEET-jongeren en landelijke BBL-offensief (activiteit beleidsmatig opgestart; in de uitvoering gepland vanaf schooljaar 2021-2022).
- Intensiveren van benadering oud-vsv'ers (een jaar na uitval).

Volgen van jongeren in een kwetsbare positie en inrichten van een (preventief) sluitend vangnet

- Maken van regionale afspraken over monitoring en benaderen met RMC's in de vier subregio's.
- Organiseren/versterken van samenwerking in de keten op lokaal en sub-regionaal beleid
- Intensiveren van monitoring van jongeren in een kwetsbare positie

INRICHTING KNOOPPUNTEN BINNEN VO, VSO EN MBO

Doel van de maatregel is dat in V(S)O en MBO meer jongeren met een complexe ondersteuningsvraag hun diploma halen of succesvol worden doorgeleid naar een duurzame arbeidsplek of een ander passend traject. Binnen het knooppunt vinden betrokkenen uit het werkveld (onderwijs, gemeenten, hulpverlening) elkaar om gezamenlijk met de jongere (en zijn/haar ouder(s)/verzorgende(n)) tot een passend traject te komen.

Activiteiten die binnen deze maatregel door de gemeenten uitgevoerd worden:

- Inventariseren van reeds aanwezige ondersteuningsstructuren.
- Hervatten pilot Ontschotten en verbinden (subregio Roermond)
- Realisatie knooppunten en routekaart (activiteit gepland vanaf schooljaar 2021-2022)
- Implementatie van gekozen integrale werkwijze met ruimte voor lokale differentiatie (activiteit gepland na realisatie knooppunten en routekaart)

Aan deze maatregel is ook de invoering van de methodiek M@zl (medische advisering ziekgemelde leerling) en inzet van de GGD-jeugdarts voor MBO-studenten van 18 jaar en ouder gekoppeld. M@ZL is een beproefde methodiek voor een integrale aanpak van ziekteverzuim bij scholieren in het voortgezet onderwijs en het MBO. Schoolmedewerkers, jeugdartsen en leerplichtambtenaren hebben samen aandacht en zorg voor leerlingen met ziekteverzuim, waardoor problematiek vroegtijdig in beeld komt. Voor dit onderdeel is subsidie ontvangen van de Provincie Limburg. (voorbereiding en aanvraag/ goedkeuring subsidie gestart in schooljaar 2020-2021; uitvoering vanaf schooljaar 2021-2022).

FOCUS

- Het voorkomen van nieuwe voortijdige schoolverlaters
- Het bieden van ondersteuning aan overbelaste jongeren
- Het bieden van ondersteuning aan kwetsbare jongeren in de overstap naar onderwijs of naar arbeid
- Een succesvolle en nog meer integrale VSV-aanpak in RMC-regio 38
- Meten en delen = weten

PROGRAMMA Regionale aanpak 2020 - 2024

MISSIE

Jongeren begeleiden op hun uniek pad naar kansrijke deelname aan de samenleving en in staat stellen om de verantwoordelijkheid te nemen om hun eigen toekomst vorm te geven.

- 1 Loopbaanoriëntatie vo-mbo
- 2 Sluitende overgang/voortgang vo-mbo
- 3 Aanpak anderstaligen vo-mbo
- 4 RMC Casemanagement
- 5 Inrichten Knooppunten vo, vso en mbo
- 6 Extra ondersteuning waar nodig
- 7 Ondersteuning begeleiding jongeren in kwetsbare positie

ONTWIKKELINGEN LEERPlicht EN RMC 2020-2021 EN VERDER

DOORONTWIKKELING METHODISCHE AANPAK SCHOOLVERZUIM (MAS)

In het voorjaar van 2017 is de methodische aanpak schoolverzuim ontwikkeld ter vervanging van de strafrechtelijke aanpak schoolverzuim. De MAS is een richtlijn voor de aanpak van ongeoorloofd schoolverzuim. Hierbij wordt altijd eerst gekeken naar de mogelijkheden van inzet van zorg en ondersteuning bij het terugdringen van ongeoorloofd schoolverzuim. De MAS wordt doorlopend geactualiseerd, zo is inmiddels onder meer duidelijker omschreven hoe om te gaan met ziekteverzuim van leerlingen en de rol van de Jeugdarts daarbij; de rol en taken van de Jeugdbeschermingstafel; het toepassen van de meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling en een meer preventieve aanpak van schoolverzuim in samenwerking met HALT.

Inmiddels is het werken via de MAS een onderdeel geworden van de permanente her- en bijscholing voor buiten gewoon opsporingsambtenaren (BOA's) leerplicht.

ROUTEKAART RMC

Ingrado heeft geïnventariseerd of er binnen de RMC's ook behoefte is aan een MAS. Dit is in samenspraak met de RMC's uitgewerkt tot een routekaart voor een methodisch werkwijze voor RMC. De routekaart sluit aan op de MAS en heeft betrekking op jongeren van 18 tot 23 jaar (en indien mogelijk tot 27 jaar). De routekaart is bedoeld als handreiking bij de uitvoering van de taken van het RMC en ondersteunt bij het waarborgen van de kwaliteit in de aanpak van schoolverzuim, schooluitval of maatschappelijke uitval. De routekaart draagt bij aan een resultaatgerichte en meer uniforme begeleiding voor alle jongeren in de RMC doelgroep in onze regio. De routekaart is binnen regio 38 dan ook met de beleidsmedewerkers en consulents van de RMC-gemeenten besproken. Geconstateerd werd dat de huidige werkwijze op de meeste punten in de routekaart aansluit. Periodiek zal de routekaart in de regio onderwerp van overleg en afstemming zijn.

TOEGANG VAVO VOOR 17-JARIGEN

Sinds schooljaar 2018-2019 is het bij wet mogelijk gemaakt dat ook 17-jarigen die niet meer staan ingeschreven op een VO-school, kunnen worden doorverwezen naar het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (VAVO). Voorwaarde is dat de leerling in het betreffende studiejaar 18 jaar wordt. Dit is alleen mogelijk als de jongere door de gemeente in het kader van het voorkomen en bestrijden van VSV, is doorverwezen. Het gaat hierbij niet om formele toestemming. Het betreft een doorverwijzing ter voorkoming en bestrijden van VSV. Omdat de leerling nog geen 18 jaar is, verzorgt in onze regio leerplicht en niet RMC de doorverwijzing. Omdat in de wet niet is voorgeschreven hoe de gevraagde toestemming moet worden vormgegeven, heeft Ingrado hiervoor een handleiding opgesteld. Aan de hand van deze handleiding is in samenspraak met het VAVO Venlo/Roermond een formulier opgesteld dat in de regio Noord- en Midden-Limburg vanaf schooljaar 2020-2021 voor de toestemming gebruikt wordt. Het (gebruik van het) formulier is in het voorjaar van 2021 geëvalueerd en blijkt zowel voor het VAVO als voor de gemeenten te voldoen.

Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)

EEN GEZAMENLIJK PLAN VOOR IEDER KIND

Ingrado, Stichting Halt, het OM en de Raad voor de Kinderbescherming hebben de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) ontwikkeld vanuit de volgende gedeelde visie:

- I** Het doel van de aanpak is terug-/toeleiding naar een passend onderwijs-programma
- II** Vroegtijdige inzet van (jeugd)hulp bij verzuim staat voorop
- III** Ketsamenwerking draagt bij aan een effectieve aanpak van schoolverzuim
- IV** De aanpak is licht waar het kan en zwaar(der) waar het nodig is, maatwerk dus

WET REGISTER ONDERWIJSDEELNEMERS (WRO)/BESLUIT VERZUIMMELDING

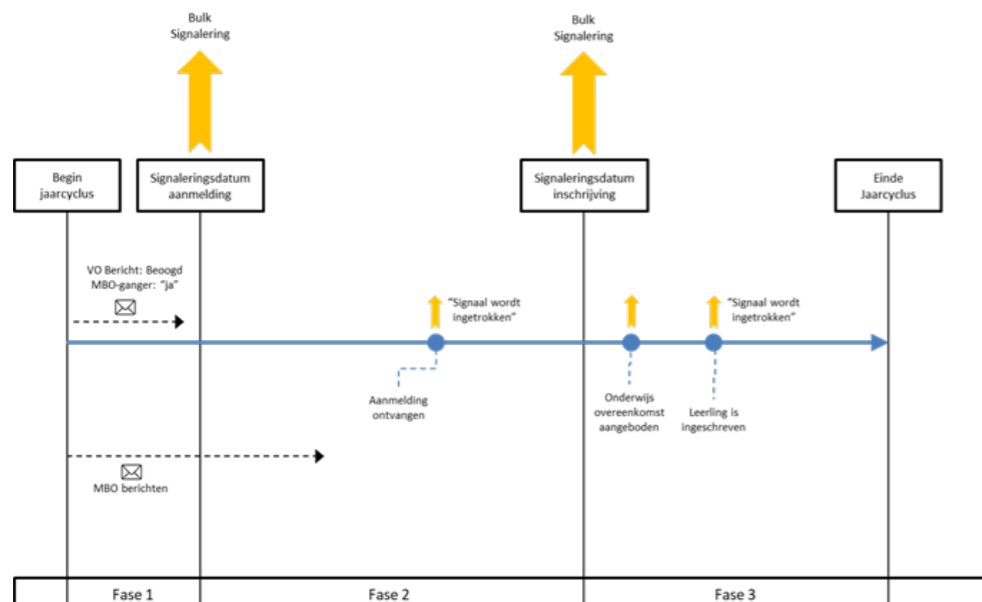
Het Besluit Verzuimmelding regelde sinds januari 2014 welke gegevens van een verzuimende leerling tussen onderwijs en leerplicht/RMC via het verzuimloket (DUO) mochten worden uitgewisseld. Met het in werking treden van de WRO op 1 augustus 2020 is dit Besluit op 1 juli 2020 komen te vervallen. De WRO kent een beperktere set gegevens welke gedeeld mogen worden dan het Besluit Verzuimmelding (bijvoorbeeld geen contactgegevens zoals een telefoonnummer of mailadres, geen andere verblijfplaats dan die waarop ingeschreven in de Basisregistratie Personen). Een oproep van Ingrado om deze gegevens ook in de WRO op te nemen, is door het ministerie niet overgenomen. Om in de toekomst nog steeds zo snel mogelijk in contact te kunnen komen met een verzuimende leerling of diens ouder(s)/verzorger(s), gaan we in de regio onderzoeken op welke manier de uitwisseling van contactgegevens tussen onderwijs en leerplicht/RMC kan blijven plaatsvinden. Dit zal in nauwe samenwerking met de privacy-officers van gemeenten en onderwijs dienen te gebeuren.

VOORZIENING VROEGTIJDIGE AANMELDING (VVA)

In de Wet vroegtijdige aanmelddatum en toelatingsrecht MBO is een landelijke aanmelddatum van 1 april in het MBO ingevoerd en de plicht voor VO-scholen en MBO-instellingen om een beperkt aantal gegevens over aanmeldingen van leerlingen in het MBO met elkaar en met gemeenten uit te wisselen. Het doel van de wet is de overgang naar het MBO verder te verbeteren, onder andere door een zoveel mogelijk sluitende landelijke informatievoorziening in te richten. Deze moet bijdragen aan het terugdringen van voortijdig schoolverlaten (VSV). Kort samengevat dienen de VO-scholen aan de gemeenten te melden welke leerlingen naar verwachting een MBO-opleiding gaan volgen en de MBO-instellingen dienen de status van de aanmelding van deze leerlingen te melden aan de VO-scholen en aan de gemeenten. Om deze uitwisseling van gegevens te ondersteunen, is een ICT-informatiesysteem, de voorziening vroegtijdige aanmelding (VVA), ontwikkeld.

De VVA is per 1 september 2020 in werking getreden. Vanaf dat moment zijn alle scholen uit het voortgezet onderwijs (inclusief het praktijkonderwijs), het voortgezet speciaal onderwijs en de MBO-instellingen wettelijk verplicht hun gegevens over de leerlingen die de overstap naar het mbo gaan maken en de stand van zaken rondom aanmeldingen en inschrijvingen, te delen met deze voorziening. Elke gemeente heeft een leerplichtadministratiesysteem dat kan worden aangesloten op het koppelpunt gemeenten. De gemeente ontvangt via de VVA alleen informatie over het verloop van de aanmelding van een leerling in het MBO op het moment dat deze aanmelding niet tot een inschrijving leidt/dreigt te leiden.

“Laat Trail” – Geen tijdige aanmelding, geen tijdige inschrijving

De bestaande regionale informatiesystemen (in onze regio Intergrid) hebben ook andere functies dan de uitwisseling van gegevens over de aanmelding. Zo worden hierin alle statussen (dus ook de aanmeldingen die zonder “hobbels” tot een inschrijving leiden) geregistreerd en bestaat de mogelijkheid om extra informatie over de leerling mee te geven. In onze regio zijn we tevreden over Intergrid en de mogelijkheden die het systeem biedt. De informatie die via de VVA afgelopen schooljaar in de praktijk uitgewisseld is, is voor zowel onderwijs als gemeenten ontoereikend om als een evenzeer sluitend systeem voor de monitoring van de overstappers vanuit het voortgezet onderwijs te kunnen dienen. In het kader van het programma Regionale aanpak VSV trekken onderwijs en gemeenten hierin samen op en bekijken welke afspraken, zowel qua werkwijze als wat betreft het gebruik van Intergrid, gemaakt kunnen/moeten worden.

WETSVOORSTEL VERLENGDE KWALIFICATIEPLICHT

Met het wetsvoorstel wordt het voor gemeenten mogelijk om de verlengde kwalificatieplicht in te zetten. Hiermee worden jongeren van 18 tot 21 jaar verplicht om naar school te gaan totdat zij 21 jaar worden of tot aan het behalen van een startkwalificatie. Indien de jongere zich niet houdt aan de verlengde kwalificatieplicht, dan kan de gemeente een boete opleggen. De verlengde kwalificatieplicht wordt niet landelijk ingevoerd, maar alleen op aanvraag van gemeenten. Na 4 jaar wordt de wet geëvalueerd. We achten hierbij in ieder geval regionale (wellicht zelfs landelijke) uniformiteit wenselijk en zijn hierover met de regiogemeenten in gesprek geweest. In september 2020 is de internetconsultatie gesloten en in januari 2021 is het verslag van de reacties op hoofdlijnen gepubliceerd.

WETSVOORSTEL AANPAK MEERVOUDIGE PROBLEMATIEK SOCIAAL DOMEIN (WAMS)

De wetten in het sociaal domein geven gemeenten de opdracht breed en integraal te werk te gaan. Om een goed beeld te krijgen van de problematiek rond een persoon die hulp vraagt, moeten de verschillende betrokken professionals met elkaar contact kunnen hebben en persoonsgegevens bij elkaar kunnen brengen. Maar om persoonsgegevens uit meerdere domeinen bij elkaar te brengen, is vanuit privacywetgeving een wettelijke grondslag een voorwaarde. En die is er op dit moment niet, stelt de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). De losse wetten hebben wel regels over taken van gemeenten en gegevensverwerking, maar daarmee zijn er nog geen regels over de integrale en gecoördineerde aanpak door gemeenten. Dit wetsvoorstel moet bijdragen aan een betere zorg voor inwoners met meervoudige problematiek. Het wil daarvoor een duidelijke taak regelen voor gemeenten om in concrete gevallen te komen tot een integrale en gecoördineerde aanpak. Het wil ook meer duidelijkheid geven over het verwerken van persoonsgegevens tussen betrokken instanties. Tevens regelt het een duidelijke taak voor gemeenten om zorg te dragen voor een meldpunt voor inwoners met niet-acute zorgen over zichzelf of een ander. Het wetsvoorstel stelt gemeenten straks in staat om de Wmo 2015, de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening in samenhang met elkaar uit te voeren. Ook wordt betere samenwerking mogelijk met aangrenzende domeinen als zorg, onderwijs (waaronder ook leerplicht en RMC) en wonen. Inmiddels is de internetconsultatie op het wetsvoorstel gesloten en is het concept-wetsvoorstel aangescherpt. De inwerkingtreding van de wet wordt voorsnog niet op korte termijn voorzien (huidige verwachting eind 2022).

VOORSTEL WIJZIGING LEERPLICHTWET 1969 VRIJSTELLING BIJ LICHAAMELIJKE OF PSYCHISCHE GRONDEN

Aanleiding:

Het aantal vrijstellingen dat op grond van artikel 5 sub a, van de Leerplichtwet 1969 is ontstaan is de afgelopen jaren gestegen. In opdracht van OCW heeft Regioplan onderzocht wat de achtergrond van deze stijging is. Een belangrijke conclusie van dit onderzoek was dat de huidige procedure een te beperkte procedure is. Die is volledig gericht op de lichamelijke of psychische kenmerken van kinderen en jongeren, terwijl het betrekken van de onderwijskundige benaderingswijze, die nu niet betrokken wordt, wel als een aanvulling wordt beschouwd.

Het toenemen van dit aantal vrijstellingen betekent dat meer kinderen niet naar school gaan. Dit staat haaks op het uitgangspunt dat alle kinderen naar school behoren te gaan. De vrijstelling is bedoeld voor specifieke gevallen, maar kan niet voor andere doeleinden worden ingezet dan is omschreven in de wet. Er is behoefte aan meer flexibiliteit en maatwerk. In de praktijk zijn er veel kinderen van wie duidelijk is dat ze voor meerdere jaren vrijgesteld moeten worden van de leerplicht, maar voor wie een permanente vrijstelling geen recht doet aan de ontwikkelingsmogelijkheden van het kind. Bovendien doet een permanente vrijstelling geen recht aan de ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en zorg, waardoor steeds meer maatwerkoplossingen mogelijk worden.

Doel:

Het wetsvoorstel heeft tot doel ervoor te zorgen dat een vrijstelling op grond van artikel 5 sub a van de Leerplichtwet, alleen wordt afgegeven, als dit het beste aansluit bij het kind. Om dat doel te bereiken, wordt in dit wetsvoorstel vastgelegd dat de arts die beoordeelt of een kind psychisch of lichamelijk niet geschikt is om onderwijs te volgen, ook altijd een advies vanuit een onderwijskundige benaderingswijze tot zijn beschikking heeft bij zijn afweging. Het 2e doel van het wetsvoorstel is dat ruimte geboden wordt voor het in acht nemen van de ontwikkelingen in het onderwijs en in de zorg bij het ontstaan van de vrijstelling. Het voorstel is om de huidige tweedeling tussen enerzijds de vrijstelling voor een jaar en anderzijds de vrijstelling voor de duur van de gehele leerplichtige leeftijd, te laten vervallen. Met deze twee aanpassingen wordt beoogd dat meer kinderen en jongeren naar school kunnen gaan.

Wat er verandert:

De adviesrol die het samenwerkingsverband krijgt past bij de huidige rol en wettelijke taak die het samenwerkingsverband heeft om te zorgen voor dekkend onderwijsaanbod in de regio. De rol die ze in dit wetsvoorstel toebedeeld krijgen sluit aan bij deze bestaande taakinvulling. Omdat de adviesrol van het samenwerkingsverband vormvrij is gelaten in dit voorstel, is het aan het samenwerkingsverband om het advies op te stellen en aan de arts te geven. De regierol op het proces die door het college van burgemeester en wethouders wordt ingevuld, sluit aan bij de huidige praktijk. De rol wordt bevestigd in dit wetsvoorstel en daarmee verandert er niet tot nauwelijks iets voor het college van burgemeester en wethouders. Van het college wordt gevraagd advies aan te vragen bij het samenwerkingsverband. Voor ouders of verzorgers zal het in enkele gevallen betekenen dat zij niet meer eenmalig een vrijstelling aanvragen voor de gehele leerplichtige leeftijd, maar tussentijds opnieuw een vrijstelling aanvragen. Voor andere ouders of verzorgers betekent dit dat zij dit juist minder vaak moeten doen, omdat de vrijstelling langer dan een jaar geldig is. Voor artsen betekent het wetsvoorstel dat zij het advies van het samenwerkingsverband moeten betrekken bij het opstellen van de verklaring.

De internetconsultatie voor het wetsvoorstel heeft plaats gevonden in het najaar van 2020. Het is op dit moment nog onduidelijk of het wetsvoorstel in de huidige vorm aangenomen zal worden en zo ja, per wanneer de wetswijziging in zal gaan.

NATIONAAL PROGRAMMA ONDERWIJS (NPO)

Leerlingen en studenten verdienen volwaardig onderwijs en een goede toekomst, ondanks corona. Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) helpt leervertragingen in te halen en het onderwijs te verbeteren. Hiervoor komt in totaal € 8,5 miljard beschikbaar. Dit investeren onderwijsinstellingen de komende twee schooljaren in de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van leerlingen en studenten en in het inhalen van coronavertragingen.

In het schooljaar 2021-2022 krijgt elke school per leerling € 701,16 voor een eigen schoolprogramma. Er is extra geld voor scholen waar de problemen groter zijn dan gemiddeld.

Ook de gemeenten gaan NPO gelden ontvangen om het onderwijs te ondersteunen leerachterstanden in te lopen.

Voor de gemeente Venlo is dit een bedrag van € 900.000,- voor schooljaar 2021-2022 en eenzelfde bedrag voor schooljaar 2022-2023.

Deze middelen kunnen ingezet worden voor o.a.:

- Bovenschoolse activiteiten, bv. huiswerkbegeleiding of zomerscholen
- Activiteiten in de voorschoolse periode, bv. extra begeleiding in de groep
- Activiteiten gericht op zorg en welzijn, bv. extra schoolmaatschappelijk werk in de school
- Activiteiten gericht op het bevorderen van samenwerking tussen verschillende partijen, bv. inzet van pedagogisch medewerkers in het onderwijs
- Activiteiten gericht op (dreigende) thuiszitters, bv. onderwijs-zorgarrangementen
- De gemeente stelt samen met de Samenwerkingsverbanden primair en voortgezet onderwijs een plan op hoe het budget ingezet gaat worden.

COLOFON

Eindredactie

Juliette Knapen
Marjo Hendriks
Malika Ahlalouch
Marc Orval

Vragen? Suggesties?
leerplicht.rmc@venlo.nl

